

Bratislavský
samosprávny
kraj

Správa o plnení Stratégie rozvoja vidieka Bratislavského samosprávneho kraja 2016 – 2020 za rok 2019

Obsah

Úvod	3
Prioritná oblasť 1 Ľudský kapitál a miestna ekonomika	4
Opatrenie č.1.1 Sieťovanie, posilňovanie vzájomnej spolupráce a vzájomnej informovanosti všetkých subjektov pôsobiacich v oblasti rozvoja vidieka	4
Opatrenie č. 1.2 Podpora miestnej ekonomiky a identity územia	20
Prioritná oblasť 2 Lepšie využitie a obnova krajinného a kultúrneho potenciálu	26
Opatrenie č.2.1 Zachovávanie a rozvoj tradícií	27
Opatrenie č. 2.2 Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva.....	34
Prioritná oblasť 3 Zlepšenie dopravnej infraštruktúry, podpora mobility a alternatívnych foriem dopravy.....	37
Opatrenie č. 3.1 Zlepšenie dopravnej infraštruktúry, podpora mobility a alternatívnych foriem dopravy	37
Opatrenie č. 3.2 Revitalizácia obcí a zlepšenie dostupnosti a kvality zdravotníckych, sociálnych a vzdelávacích služieb.....	41

Úvod

Odbor stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov Bratislavského samosprávneho kraja (ďalej len „OSÚRaRP“) dňa 22. 4. 2016 predložil Zastupiteľstvu BSK na schválenie dokument Stratégia rozvoja vidieka Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2016 – 2020 (ďalej len „Stratégia“). Uznesením BSK č. 34/2016 poslanci dokument Stratégie schválili. Z uznesenia zároveň pre riaditeľku OSÚRaRP vyplynula povinnosť každoročne (najneskôr k 30. júnu kalendárneho roka) predkladať hodnotiacu správu o plnení úloh vyplývajúcich zo Stratégie za predchádzajúci kalendárny rok.

Hodnotiaca správa Stratégie rozvoja vidieka BSK 2016 – 2020 za rok 2019 sa delí na tri kapitoly podľa troch prioritných oblastí, ktoré boli definované v rámci strategicko-implemenčnej časti Stratégie. Obsahujú informácie o dosiahnutých výsledkoch a zrealizovaných aktivitách v stanovených prioritných oblastiach. **Štruktúra strategicko-implemenčnej časti Stratégie bola stanovená nasledovne:**

1. Prioritná oblasť 1 Ľudský kapitál a miestna ekonomika

- 1.1. Opatrenie č. 1.1 Sieťovanie, posilňovanie vzájomnej spolupráce a vzájomnej informovanosti všetkých subjektov pôsobiacich v oblasti rozvoja vidieka
- 1.2. Opatrenie č.1.2 podpora miestnej ekonomiky a identity územia

2. Prioritná oblasť 2 Krajinný a kultúrny potenciál

- 2.1. Opatrenie č. 2.1 Zachovávanie a rozvoj tradícií
- 2.2. Opatrenie č. 2.2 Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva

3. Prioritná oblasť 3 Dostupnosť a vybavenosť sídel

- 3.1. Opatrenie č. 3.1 Zlepšenie dopravnej infraštruktúry, podpora mobility a alternatívnych foriem dopravy
- 3.2. Opatrenie č. 3.2 Revitalizácia obcí a zlepšenie dostupnosti a kvality zdravotníckych, sociálnych a vzdelávacích služieb

Prioritná oblasť 1 Ľudský kapitál a miestna ekonomika

V rámci prioritnej osi 1 sú definované dve opatrenia:

- Opatrenie č.1.1 Sieťovanie, posilňovanie vzájomnej spolupráce a vzájomnej informovanosti všetkých subjektov pôsobiacich v oblasti rozvoja vidieka;
- Opatrenie č.1.2 podpora miestnej ekonomiky a identity územia.

Opatrenie č.1.1 Sieťovanie, posilňovanie vzájomnej spolupráce a vzájomnej informovanosti všetkých subjektov pôsobiacich v oblasti rozvoja vidieka

Výstupy (na úrovni aktivít):

Ukazovateľ	Počiatkové hodnoty	Stav po roku 2019
Počet partnerov zapojených do Rady pre rozvoj vidieka	0	0
Počet informačných a vzdelávacích workshopov, konferencií a pod.	3	21
Informačný systém o území	0	1

Výsledky (na úrovni opatrení):

Počet vzájomne podporených aktivít/ projektov	0	279 ¹
---	---	------------------

Rada pre rozvoj vidieka Bratislavského kraja

OSÚRaRP nadviazal kontakty s regionálnou anténou už v roku 2018 so zámerom vytvorenia **Rady pre rozvoj vidieka Bratislavského kraja** (ďalej len „Rada“), ktorá mala združovať všetkých významných aktérov rozvoja vidieka na území kraja. Zo strany OSÚRaRP bol vypracovaný predbežný zoznam navrhovaných členov, medzi ktorými významnú časť tvorili zástupcovia verejno-súkromných partnerstiev z územia Bratislavského kraja, ktoré získali štatút Miestnej akčnej skupiny (ďalej len „MAS“). Oficiálne stretnutie Rady pre rozvoj vidieka sa nezrealizovalo aj z dôvodu dodatočného schvaľovania žiadostí o získanie štatútu MAS pre verejno-súkromné partnerstvá, ktoré bolo ukončené dňa 21.12.2018. Zástupcovia OSÚRaRP sa ale v priebehu mája 2018 stretli so zástupcami v tom čase schválených MAS a so zástupcami regionálnej antény, pričom sa diskutovalo nielen o témach fungovania MAS počas programového obdobia 2014 – 2020, ale aj možnosti spolupráce medzi BSK a MAS. V priebehu roku 2019 sa zástupcovia OSÚRaRP spolu s ďalšími partnermi zúčastňovali

¹ 21 projektov realizovaných v rámci schémy na podporu rozvoja vidieka v roku 2016, 13 projektov realizovaných v rámci schémy na podporu turizmu v roku 2016, 38 projektov realizovaných v rámci výzvy na podporu rozvoja vidieka v roku 2017, 36 projektov realizovaných v rámci výzvy na podporu turizmu v roku 2017, 43 projektov realizovaných v rámci výzvy na podporu rozvoja vidieka v roku 2018, 45 projektov realizovaných v rámci výzvy na podporu turizmu v roku 2018, 49 projektov realizovaných v rámci schémy na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka v roku 2019 a 34 projektov realizovaných v rámci schémy na podporu turizmu v roku 2019

rokovaní a príprav strategických dokumentov pre nové programové obdobie 2021 – 2027. V súvislosti s prípravou nového programového obdobia 2021 – 2027 je plánovaný vznik Rady partnerstva pre Integrovanú územnú stratégiu Bratislavského kraja, ktorá na seba preberie aj úlohy plánované pre Radu rozvoja vidieka. Z tohto dôvodu bol vznik Rady pre rozvoj vidieka vyhodnotený ako nepotrebný.

Vznik Rady partnerstva pre Integrovanú územnú stratégiu Bratislavského kraja

Základným dokumentom, ktorý bude upravovať čerpanie finančných prostriedkov z európskych zdrojov v budúcom programovom období pre BSK, je Integrovaná územná stratégia Bratislavského kraja na roky 2021 – 2027 (ďalej len „IÚS“). Predstavuje základný multisektorový plánovací a vykonávací dokument s cieľom komplexne riešiť potreby rozvoja samosprávneho kraja. Na jeho prípravu, spracovanie, realizáciu, monitorovanie a hodnotenie je potrebné na základe čl. 6 všeobecného nariadenia, Delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 240/2014 zo 7. januára 2014 o európskom kódexe správania pre partnerstvo v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov zriadiť Partnerstvo predstavujúce regionálnu platformu územnej spolupráce. Partnerstvo má byť tvorené reprezentatívnymi orgánmi verejnej správy, sociálno-ekonomickými partnermi, subjektami zastupujúcimi občiansku spoločnosť na národnej, regionálnej alebo miestnej úrovni. Bratislavský samosprávny kraj v spolupráci s hl. mestom SR Bratislavou plní úlohu gestora prípravy a implementácie IÚS, ktorej súčasťou bude aj zásobník projektov pre celé územie Bratislavského kraja. V roku 2019 prebehli viaceré diskusie medzi predstaviteľmi zástupcov všetkých samosprávnych krajov (SK8), predstaviteľmi ZMOS a štátnym metodikom za účelom pripomienkovania, ujasnenia a nastavenia podmienok vzniku Rady partnerstva tak, aby sa vytvoril jednotný legislatívny rámec vhodný pre všetky samosprávne kraje. Pokračovanie rokovaní sú naplánované aj v roku 2020. Novovznikajúca Rada partnerstva pre Integrovanú územnú stratégiu Bratislavského kraja prevezme na seba úlohy plánované pre Radu pre rozvoj vidieka. Z tohto dôvodu už nie je efektívne paralelne vytvárať dve rady. Činnosť Rady partnerstva by mala začať v druhej polovici roka 2020.

Regionálna anténa Národnej siete rozvoja vidieka pre Bratislavský kraj

V oblasti posilnenia informovanosti subjektov pôsobiacich v BSK pokračovala v roku 2019 vo svojej činnosti **Regionálna anténa Národnej siete rozvoja vidieka pre Bratislavský kraj** (ďalej len „Anténa“). Anténou pre Bratislavský kraj je spoločnosť Cemi, s. r. o., čo je profesionálna organizácia ktorej hlavným cieľom je napomáhanie k efektívnejšiemu čerpaniu externých zdrojov v rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020. Anténa v priebehu roku 2019 zorganizovala: 3 školenia, 1 pracovné stretnutie a 1 seminár zamerané na možnosti čerpania finančných prostriedkov v PRV SR 2014 – 2020 v rôznych oblastiach; 1 exkurziu zameranú na príklady dobrej praxe v MAS Podhoran; zúčastnila sa na výstave Agrokomplex v Nitre, kde poskytla priestor na prezentovanie sa malým regionálnym remeselníkom a producentom potravín a gastroslužieb; zúčastnila sa na Pezinských vínnych trhoch s cieľom oboznámiť prítomných s harmonogramom výziev jednotlivých opatrení PRV SR 2014 -2020.

Informačné aktivity OSÚRaRP

Zástupcovia OSÚRaRP sa zúčastnili 3 podujatí, na ktorých sa prezentovali aktuálne informácie ohľadom možnosti čerpania nenávratných finančných príspevkov v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020, ako aj o pripravovanej revízie programu a nastavovaní nového programového obdobia 2021 - 2027. Išlo o podujatia: Snem Regionálneho združenia obcí Podunajskej oblasti, Snem Združenia miest a obcí Malokarpatského regiónu a snem Združenia obcí Záhorskej oblasti. V súvislosti s prípravou revízie IROP OSÚRaRP dňa 12. 6. 2019 zorganizoval vo svojich priestoroch pracovné stretnutie s predstaviteľmi miest a obcí Bratislavského kraja. Diskusia prebehla vo veci prerokovania zásobníkov projektov v jednotlivých prioritných osiach IROP 2014 – 2020, v akom štádiu je ich príprava a či sú realizovateľné k požadovanej realokácii zdrojov z prioritnej osi č. 3. Ďalšie pracovné stretnutie sa konalo dňa 3. 10. 2019 opäť v priestoroch Odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov s predstaviteľmi samospráv BSK, ktorí pripravovali projektovú dokumentáciu zameranú na výstavbu alebo zvyšovanie kapacít základných škôl. Prítomní hodnotili stav vysporiadania pozemkov, prípravu projektovej dokumentácie a proces získania stavebného povolenia. Financovanie týchto projektov má byť zabezpečené cez Integrovaný regionálny operačný program. Do konca roka 2019 prebehlo ešte viacero čiastkových stretnutí s vybranými starostami ohľadom prípravy projektov pre rozširovanie kapacít základných škôl.

Miestna akčná skupina

V súčasnosti je vytváranie miestnych akčných skupín (ďalej len „MAS“) podľa princípov prístupu LEADER jeden z najmodernejších nástrojov sieťovania aktérov v oblasti rozvoja vidieka v EÚ. Na území BSK mohol byť tento nástroj prvýkrát implementovaný až v programovacom období 2014 – 2020. MAS² predstavuje zoskupenie zástupcov verejných a súkromných miestnych spoločensko-

² Kritériá pre vytvorenie MAS:

- Počet obyvateľov MAS musí byť vyšší ako 10 000 a nižší alebo rovný ako 150 000.
- Hustota obyvateľstva celého územia MAS nesmie byť vyššia ako 150 obyv./km² – hustota sa vypočíta vydelením celkového počtu obyvateľov MAS celkovou rozlohou územia MAS⁶ (údaje k 31.12.2014).
- Minimálny počet obcí tvoriacich MAS je 7 (obce môžu byť zastúpené aj združením, príp. mikroregiónom). Ak je obec zastúpená združením, prípadne mikroregiónom, nemôže súčasne vystupovať ako samostatný člen MAS.
- MAS má právnu subjektivitu, t. z. je zastúpená občianskym združením v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.
- MAS má vytvorenú minimálnu štruktúru orgánov a ich právomocí v súlade s kapitolou 6.1.4 Systému riadenia CLLD (LEADER a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014- 2020.
- MAS je zoskupenie predstaviteľov verejných a súkromných miestnych spoločensko-hospodárskych záujmov, v ktorých na úrovni rozhodovania nemajú ani orgány verejnej moci, ani žiadna záujmová skupina viac ako 49% hlasovacích práv.
- Členovia MAS musia pôsobiť na území MAS, t. z. mať na území MAS trvalý alebo prechodný pobyt, sídlo alebo prevádzku.
- Z podpory sú vylúčené všetky krajské mestá s výnimkou prímestských častí Bratislavy a Košíc do 5000 obyvateľov (vrátane).
- Z podpory sú vylúčené aj obce s počtom obyvateľov nad 20 000, tieto môžu byť súčasťou MAS, ale nemôžu byť príjemcom podpory, príjemcom podpory tiež nemôžu byť organizácie nimi zriadené, pričom subjekty z ich území môžu byť príjemcom podpory.
- MAS má vypracovanú stratégiu miestneho rozvoja vedeného komunitou (stratégia CLLD) s jasne formulovanými cieľmi a opatreniami, ktoré budú prispievať k podpore miestneho rozvoja. Stratégia

hospodárskych záujmov. MAS je právnickou osobou podľa zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov, má schválenú stratégiu miestneho rozvoja vedeného komunitou a udelený štatút MAS.

V rámci Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 bolo na podporu uskutočňovania operácií v rámci stratégií MAS pre Bratislavský kraj vyčlenených 3 174 021 EUR z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a z Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 - 2020 to bolo 1 000 000 EUR z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. **Celkové verejné výdavky vrátane štátneho spolufinancovania na podporu MAS v Bratislavskom kraji z Programu rozvoja vidieka a IROP dosiahli pre obdobie 2014 - 2020 hodnotu 7 551 888,86 EUR.**

O štatút MAS sa v programovom období 2014 – 2020 uchádzali 4 občianske združenia: Dolné Záhorie, Podhoran, Malokarpatský región a Malodunajsko. OSÚRaRP intenzívne pripomienkoval a komunikoval s Riadiacim orgánom pre PRV SR 2014 – 2020 (ďalej len „RO PRV SR 2014 – 2020“) ohľadom prepracovania systému financovania miestnych akčných skupín, ktorý by zabezpečil podporu vyššieho počtu OZ na území Bratislavského kraja. Napriek skutočnosti, že tieto pripomienky neboli zo strany RO PRV SR 2014 - 2020 v roku 2016 akceptované, aktuálne nastavenie systému výberu miestnych akčných skupín podľa poslednej výzvy na predkladanie žiadostí o schválenie stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou a udelenia štatútov MAS zo dňa 02.05.2017 aspoň do určitej miery spĺňalo pôvodné pripomienky OSÚRaRP. Občianske združenia sa o štatút MAS uchádzali na základe výzvy č. 21/PRV/2017 a na základe systému riadenia CLLD (Dodatok č. 5). Po hodnotení vypracovaných stratégií miestneho rozvoja **získali štatút MAS v bratislavskom kraji všetky 4 občianske združenia: Dolné Záhorie, Podhoran, Malokarpatský región a Malodunajsko, pričom MAS Malodunajsko bola dodatočne schválená až 21.12.2018.**

CLLD obsahuje definované povinné časti a je vypracovaná v súlade s Metodickým pokynom na spracovanie stratégie CLLD.

- Územie MAS, na ktoré sa vzťahuje stratégia, pokrýva súvislé územie ohraničujúce katastre všetkých zahrnutých obcí, akceptovanou výnimkou môže byť, ak je súvislosť územia prerušená vojenským obvodom.
- Stratégia CLLD vypracovaná MAS je multifondová – zahŕňa opatrenia financované z EPFRV, ako aj z EFRR.

Mapa č.1: Verejno-súkromné partnerstvá v Bratislavskom kraji, ktoré na uchádzali o štatút MAS

Legenda

hranica BSK	MAS Dolné Záhorie	MAS Dunaj
hranica okresu	MAS Podhoran	obce pre dopytové územie PRV
hranica obce	MAS Malokarpatský región	územie UMR
	MAS Malodunajsko	

Zdroj: BSK

Tabuľka č. 1: Zoznam obcí združených v MAS na území BSK pre programové obdobie 2014 - 2020

P.č.	Malodunajsko	Dolné Záhorie	Malokarpatský región	Podhoran
1	Blatné	Borinka	Báhoň	Jablonové
2	Boldog	Gajary	Budmerice	Kuchyňa
3	Čataj	Jakubov	Chorvátsky Grob	Pernek
4	Hrubá Borša	Kostolište	Častá	Plavecké Podhradie
5	Hrubý Šúr	Láb	Doľany	Plavecký Mikuláš
6	Hurbanova Ves	Lozorno	Dubová	Rohožník
7	Igram	Malé Leváre	Jablonec	Sološnica
8	Kaplňa	Plavecký Štvrtok	Modra	Plavecký Peter
9	Kostolná pri Dunaji	Studienka	Píla	Prievaly
10	Kráľová pri Senci	Stupava	Slovenský Grob	Cerová
11	Malinovo	Suchohrad	Svätý Jur	Jablonica
12	Miloslavov	Veľké Leváre	Šenkvice	Osuské
13	Most pri Bratislave	Vysoká pri Morave	Štefanová	Hradište pod Vrátnom
14	Nová Dedinka	Záhorská Ves	Viničné	Prietrz
15	Nový Svet	Závod	Vinosady	Hlboké
16	Reca	Zohor	Vištuk	
17	Tomášov	Malacky		
18	Tureň	Záhorská Bystrica		
19	Vlky			
20	Zálesie			

Zdroj: BSK

Každej MAS boli schválené finančné prostriedky na fungovanie kancelárie a následnú projektovú činnosť. Oblasť možnej podpory projektov sú nasledovné:

- Investície do hmotného majetku – podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov, podpora pre investície na spracovanie/uvádzanie na trh a/alebo vývoj poľnohospodárskych výrobkov, podpora na investície do infraštruktúry súvisiacej s vývojom, modernizáciou alebo prispôbením poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
- Podpora na investície do preventívnych opatrení zameraných na zníženie následkov pravdepodobných prírodných katastrof, nepriaznivých poveternostných udalostí a katastrofických udalostí
- Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov, pomoc na začatie podnikateľskej činnosti na rozvoj malých poľnohospodárskych podnikov, podpora na investície do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností
- Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie, podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie, podpora na investície

do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

- Podpora na prevenciu škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami, podpora na obnovu lesov poškodených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami a katastrofickými udalosťami, podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov, podpora investícií do lesníckych technológií a spracovania, do mobilizácie lesníckych výrobkov a ich uvádzania na trh
- Podpora na zriaďovanie a prevádzku operačných skupín Európskeho inovačného partnerstva (EIP) zameraných na produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva, podpora na pilotné projekty a na vývoj nových výrobkov, postupov, procesov a technológií, spolupráca medzi malými hospodárskymi subjektmi pri organizácii spoločných pracovných procesov a spoločnom využívaní zariadení a zdrojov a pri rozvoji služieb v oblasti cestovného ruchu/ ich uvádzania na trh, podpora na horizontálnu a vertikálnu spoluprácu medzi subjektmi dodávateľského reťazca pri zriaďovaní a rozvoji krátkych dodávateľských reťazcov a miestnych trhov.

Rozvojové stratégie MAS sa v súčasnom programovom období implementujú kombináciou finančných prostriedkov z Programu rozvoja vidieka 2014 – 2020 a Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020. Základná alokácia pre MAS na území Bratislavského samosprávneho kraja predstavuje sumu **5 210 383,82 EUR**, pričom výška sumy z alokačnej časti PRV je vo výške **4 023 980, 80 EUR** a výška sumy z alokačnej časti IROP je vo výške **1 186 403, 02 EUR**.

Tabuľka č. 2: Zoznam schválených MAS s alokáciami na implementáciu rozvojových stratégií v programovom období 2014 – 2020

Názov MAS	IČO	Základná alokácia MAS (PRV +IROP)	Alokácia časť PRV	Alokácia časť IROP
Malokarpatský región	42364892	1 294 430,51	1 024 757,49	269 673,02
Podhoran	45013284	1 129 531,31	795 101,31	334 430,00
Dolné Záhorie	42365511	1 753 117,00	1 389 817,00	363 300,00
Malodunajsko	42360021	1 033 305,00	814 305,00	219 000,00
Spolu		5 210 383,82	4 023 980,80	1 186 403,02

Zdroj: BSK

V súvislosti s niekoľkoročným administratívnym meškaním naštartovania procesov schvaľovania integrovaných stratégií MAS na SR, verejno-súkromné partnerstvá na území BSK začali vyhlasovať výzvy na predkladanie projektov konečným prijímateľom prvýkrát až počas roka 2019. Predložené žiadosti o NFP v súčasnosti čakajú na kontrolu zo strany riadiaceho orgánu, z tohto dôvodu súhrnný počet podporených a realizovaných projektov s v súčasnosti za všetky 4 MAS predstavuje 0.

Tabuľka č. 3 Súhrnné výsledky činnosti MAS za rok 2019

Názov MAS	MAS Malodunajsko		MAS Dolné Záhorie		MAS Malokarpatský región		MAS Podhoran	
	IROP	PRV	IROP	PRV	IROP	PRV	IROP	PRV
Počet vyhlásených výziev za rok 2019	0	1	5	2	0	0	6	11
Počet predložených projektov	0	11	2	8	0	0	1	2
Počet podporených projektov	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet realizovaných projektov	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: BSK

Činnosť MAS Podhoran

V roku 2019 bolo vyhlásených 17 výziev (6 IROP/11 PRV). Výzvy z IROP sa týkali podpory podnikania a inovácií, investícií do cyklistických trás a súvisiacej podpornej infraštruktúry, zvyšovania bezpečnosti a dostupnosti sídiel. Prijatá bola 1 ŽoPNFP. Výzvy z PRV sa týkali oblastí: podpora investícií do poľnohospodárskych podnikov (výzvy v tejto oblasti boli výzvy nakoniec zrušené), základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach – podpora na investície do vyváraania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry; základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach – podpora na investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie; podpora na investície do spracovania/uvádzania na trh a/ alebo vývoja poľnohospodárskych výrobkov. Celkove boli prijaté 2 projekty (ŽoNFP), ktoré sú v súčasnosti vo fáza schvaľovania riadiacim orgánom a pred rozhodnutím o pridelení a podpísom zmluvy.

MAS v priebehu roku 2019 pokračovala aj v iných aktivitách. Organizovala projekt „Čistý chotár“, na ktorý získala finančné prostriedky z participatívneho rozpočtu VÚC Trnava sumu 5000 EUR, v rámci ktorého sa uskutočnili odborné prednášky k úprave verejných priestranstiev a do každej obce bol dodaný sadbový materiál podľa osobitnej dohody (stromy, kríky, ruže, semeno lúčnej zmesi). MAS pripravuje spoločnú mapovú aplikáciu do mobilov na oblasť Záhoria pre turistov o významných a zaujímavých prírodných miestach a kultúrnych pamiatkach.

Činnosť MAS Dolné Záhorie

MAS Dolné Záhorie vyhlásilo v priebehu roka 2019 7 výziev (5 IROP/2 PRV). Výzvy z IROP boli zamerané na aktivity: nákup vozidiel spoločnej dopravy osôb, komunitné sociálne služby, terénne a ambulantné služby, podpora podnikania a inovácií a zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel. Súhrnný počet prijatých projektov bol 2, jeden v oblasti komunitných služieb a druhý v oblasti terénnych a ambulantných služieb. Výzvy z PRV sa venovali: podpore investícií do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry (Bratislavský kraj) – 8 projektov; podpore investícií do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a do turistickej infraštruktúry malých rozmerov na verejné využitie (Bratislavský kraj) – 3 projekty. V súčasnosti sú Žiadosti o nenávratný finančný

príspevok zaslané na kontrolu riadiacemu orgánu a čaká sa na výsledky posudzovania žiadostí. Žiaden žiadateľ nezačal s realizáciou projektov.

Činnosť MAS Malokarpatský región

MAS OZ Malokarpatský región nevyhlásila v roku 2019 žiadne výzvy z IROP/PRV. V súčasnosti MAS čelí situácii, kedy prekračuje parameter hustoty obyvateľstva na km². Podľa legislatívne stanovených podmienok hustota obyvateľstva celého územia MAS nesmie byť vyššia ako 150 obyv./km². K 31. 12. 2018 MAS vykazovala hustotu obyvateľstva 150, 53 obyv./ km². Situácia vznikla nárastom počtu obyvateľov v novovznikajúcich satelitných častiach miest a obcí v území, čo je prirodzeným vývojom v Bratislavskom kraji. Od júna 2019 je informovaný o vzniknutej situácii riadiaci orgán, situácia je v riešení a čaká sa na písomné stanovisko.

Činnosť MAS MALODUNAJSKO

MAS MALODUNAJSKO vyhlásilo iba jednu výzvu z PRV v oblasti na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry (Bratislavský kraj). Ani v tomto prípade nie je výzva vyhodnotená a nie sú dostupné oficiálne informácie. Celková výška NFP 11 prijatých projektov pred ukončením hodnotenia je 241 911,55 EUR. Počas roka zamestnanci kancelárie MAS realizovali početné konzultácie s jednotlivými členmi MAS, keďže sa išlo o prvú výzvu a bolo potrebné usmernenie potenciálnych žiadateľov (účasť na konferencii pre MAS „Postupy MAS v rámci konania o ŽoNFP“ v Demänovskej Doline a konferencii Národnej siete MAS SR v Trenčianskych Tepliciach).

Bratislavská regionálna dotačná schéma na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka schválenej pre rok 2019

V priebehu roka 2019 sa realizovali projekty obcí, samostatne hospodáriacich roľníkov a občianskych združení podporených v rámci Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka schválenej pre rok 2019, ktorej výzva bola schválená Uznesením BSK č. 82/2018 zo dňa 16.11. 2018.

Výzva obsahovala štyri oblasti podpory:

1. **Verejná infraštruktúra** (pre obce do 12 000 obyvateľov) - zameraná na vybudovanie, rekonštrukciu a úpravu spevnených plôch verejných priestranstiev; osadenie prvkov drobnej architektúry; budovanie prístreškov, altánkov, malých krytých pódíí pre záujmovú činnosť detí a mládeže; budovanie komunitných záhrad; rekonštrukciu a modernizáciu existujúceho verejného osvetlenia; realizáciu bezbariérových prístupov; rekonštrukciu priestranstiev a tržníc; výsadbu stromov; vybudovanie technických prvkov za účelom tienenia verejných priestranstiev; vytváranie nových plôch zelene a realizáciu alebo revitalizácia vodných prvkov

2. **Životné prostredie** (pre obce nad 12 000 obyvateľov (vrátane)) – zameraná na výsadbu, revitalizáciu, obnovu a ochranu uličnej zelene a zelene pri komunikáciách; výsadbu a revitalizáciu zelene vo vnútroblokoch obytných a verejných budov, a v areáloch organizácií zriadených obcou; budovanie a revitalizáciu retenčných (vodozáchytných) prvkov na komunikáciách a v ich bezprostrednom okolí; vytváranie nových plôch zelene na budovách vo vlastníctve obcí a organizácií zriadených obcami.
3. **Podpora miestnej ekonomiky** (pre samostatne hospodáriacich roľníkov) – zameraná na modernizáciu zariadení na spracovanie včelích, ovocinárskych a zeleninárskych produktov, vína, ako aj rekultivácia a obnova sádov, vinogradov, včelstiev.
4. **Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета** (občianske združenia v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, ktoré boli definované v rámci schválenej Koncepcie budovania siete environmentálno-vzdelávacích centier v BSK) - zameraná na systematické vzdelávanie pracovníkov obcí, škôl a školských zariadení, lektorov, poradcov a sprievodcov v oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu.

Jednotlivé oblasti boli ďalej rozčlenené na opatrenia a oprávnené aktivity. Pre výzvu na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka bola pre rok 2019 alokovaná suma vo výške 332 644,00 EUR. Žiadateľ mohol predkladať žiadosti od 26. 11. 2018 do 31. 1. 2019. Spolufinancovanie projektov bolo určené vo výške 25% sumy projektu. Preplácanie projektov sa žiadateľom uskutočňovalo na báze refundácie. Pre projekty investičného charakteru bola stanovená minimálna výška žiadanej dotácie na sumu 5 000 EUR. V prípade projektov neinvestičného charakteru, ktoré boli zamerané na environmentálne výchovno-vzdelávacie aktivity, bola minimálna výška žiadanej dotácie stanovená na 3 000 EUR. Maximálna výška dotácie bola stanovená na 12 000 EUR.

Celkovo bolo podaných 66 žiadostí, z ktorých 5 žiadostí bolo podaných zo strany neoprávnených žiadateľov. Následne prebiehal proces dožiadania povinných príloh u žiadateľov, ktorým v žiadostiach povinné prílohy absentovali. Na základe nedoručenia všetkých dožadovaných príloh boli z hodnotenia vylúčené tri projekty mestskej časti Bratislava – Petržalka, projekt obce Kostolište, projekt obce Dubová a projekt obce Tureň. Na základe konsenzu Odbornej hodnotiacej komisie Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka bolo **z celkového počtu 55 hodnotených projektov 49 projektov navrhnutých na podporu, čo predstavuje 89% úspešnosť** žiadateľov. **Priemerná suma** udelenej dotácie dosiahla hodnotu **6 788,65 €**. Celkovo bolo podporených **8 projektov mestských častí hlavného mesta SR Bratislava**, v celkovej sume poskytnutej dotácie 60 500 €, **8 projektov z regiónu Malokarpatska** v celkovej sume poskytnutej dotácie 69 960 €, **7 projektov z regiónu Záhorie** v celkovej sume poskytnutej dotácie 50 000 €, **12 projektov z regiónu Podunajsko** v celkovej sume poskytnutej dotácie 71 275 €, **9 projektov samostatne hospodáriacich roľníkov** v celkovej sume poskytnutej dotácie 61 650 € a **5 projektov občianskych združení** v celkovej sume poskytnutej dotácie 19 259 €. ³

³ Kompletné výsledky dotačnej schémy za rok 2019 budú doplnené a dostupné na stránke: <http://dotacie.bratislavskykraj.sk/stats>

Tabuľka č. 4: Zoznam podporených projektov v rámci výzvy BRDS pre životné prostredie a rozvoj vidieka za rok 2019

	Oblasť	Názov žiadateľa	Názov projektu	Schválená suma (€)
1	I. Verejná infraštruktúra	Mesto Modra	Revitalizácia verejného priestoru v Modre - Kráľovej	11 000,00 €
2	I. Verejná infraštruktúra	Obec Igram	Vybudovanie oddychovej zóny pri sv. Vendelínovi	4 000,00 €
3	I. Verejná infraštruktúra	Obec Píla	II. Etapa realizácie vodozadržných opatrení v Píle	10 000,00 €
4	I. Verejná infraštruktúra	Obec Budmerice	Centrálna zóna v obci Budmerice – etapa III.	10 000,00 €
5	I. Verejná infraštruktúra	Obec Závod	Eliminácia vplyvu horúčav – DSS sv. Michala Závod	6 750,00 €
6	I. Verejná infraštruktúra	Obec Malé Leváre	Oddychový park pri ZŠ Malé Leváre	8 000,00 €
7	I. Verejná infraštruktúra	Obec Kostolná pri Dunaji	Revitalizácie oddychovej zóny a zberných nádob	7 000,00 €
8	I. Verejná infraštruktúra	Obec Zálesie	Protipovodňové úpravy v obci Zálesie – Lesná ulica	6 000,00 €
9	I. Verejná infraštruktúra	Obec Šenkvice	Adaptácia na zmenu klímy – výsadba stromoradia	8 760,00 €
10	I. Verejná infraštruktúra	Obec Báhoň	Revitalizácia cintorína v obci Báhoň	10 000,00 €
11	I. Verejná infraštruktúra	Obec Dunajská Lužná	Obnova a výsadba stromoradia v Nových Košariskách	3 825,00 €
12	I. Verejná infraštruktúra	Obec Rohožník	Zelená oáza v Rohožníku	7 500,00 €
13	I. Verejná infraštruktúra	Mestská časť Bratislava – Jarovce	Revitalizácia verejného priestranstva ul. Kôstková	9 000,00 €
14	I. Verejná infraštruktúra	Obec Pernek	Revitalizácia priestranstva pri dome smútku	7 750,00 €
15	I. Verejná infraštruktúra	Mestská časť Bratislava – Záhorská Bystrica	Výsadba skupiny stromov a stromoradií	9 000,00 €
16	I. Verejná infraštruktúra	Obec Most pri Bratislave	Odvodnenie časti Záhradnej ulice	5 750,00 €
17	I. Verejná infraštruktúra	Obec Gajary	Revitalizácia športovej ulice	5 000,00 €
18	I. Verejná infraštruktúra	Obec Jakubov	Oddychová a nástupná plocha so zástavkou	8 500,00 €
19	I. Verejná infraštruktúra	Obec Kaplna	Kaplna – rekonšt. Javor. Ul. a vsakovačky pri KD	7 500,00 €
20	I. Verejná infraštruktúra	Obec Limbach	Modernizácia centra – Zóna stretávania občanov	6 000,00 €
21	I. Verejná infraštruktúra	Obec Štefanová	Obec Štefanová – rozvoj zelenej infraštruktúry	9 000,00 €

22	I. Verejná infraštruktúra	Obec Tomášov	Park kultúry a oddychu	5 000,00 €
23	I. Verejná infraštruktúra	Obec Jablonové	Park kultúry, oddychu a tradícií Jablonové	6 500,00 €
24	I. Verejná infraštruktúra	Obec Hrubá Borša	Orientačný obecný systém	5 000,00 €
25	I. Verejná infraštruktúra	Obec Hrubý Šúr	Revitalizácia verejných priestranstiev	6 000,00 €
26	I. Verejná infraštruktúra	Obec Veľký Biel	Odvodnenie časti Poštovej ulice	8 200,00 €
27	I. Verejná infraštruktúra	Obec Blatné	Revitalizácia verejných priestranstiev v Blatnom	6 000,00 €
28	I. Verejná infraštruktúra	Mestská časť Bratislava - Čunovo	Revitalizácia studní v centrálnej zóne	3 000,00 €
29	I. Verejná infraštruktúra	Obec Vinosady	Komunitná záhrada pre obyvateľov Vinosad	5 200,00 €
30	II. Životné prostredie	Mestská časť Bratislava - Dúbravka	Zachráňme symbol Dúbravky	9 500,00 €
31	II. Životné prostredie	Mestská časť Bratislava – Podunajské Biskupice	Dažďová záhrada	10 500,00 €
32	II. Životné prostredie	Mestská časť Bratislava – Karlova Ves	Rozvoj zelenej infraštruktúry v Karlovej Vsi	10 000,00 €
33	II. Životné prostredie	Mestská časť Bratislava – Staré mesto	„Pocket Park“	6 000,00 €
34	II. Životné prostredie	Mestská časť Bratislava – Ružinov	Masarykova kolónia – revitalizácia parčíku	5 500,00 €
35	II. Životné prostredie	Mesto Senec	Rozvoj zelenej infraštruktúry v meste Senec	7 000,00 €
36	III. Podpora miestnej ekonomiky	Michal Konečný	Výsadba extenzívneho ekologického ovocného sadu	8 900,00 €
37	III. Podpora miestnej ekonomiky	Marián Šataník	Ekologická farma v Tomášove	7 500,00 €
38	III. Podpora miestnej ekonomiky	Ing. Mgr. Martin Hriňák	Polykultúrne pestovanie ovocia a zeleniny	8 500,00 €
39	III. Podpora miestnej ekonomiky	Ing. Vladimír Orosi	Ing. Vladimír Orosi	9 500,00 €
40	III. Podpora miestnej ekonomiky	Ing. Martina Locziová	Ekologičtější pěstování révy a šetrná výroba vína	3 750,00 €
41	III. Podpora miestnej ekonomiky	Ing. Ján Hacaj	Obnova vinohradov a inovácia spracovania hrozna	5 250,00 €
42	III. Podpora miestnej ekonomiky	Roman Kanich – Viktória	Nákup techniky na obnovenie vinohradu	7 000,00 €

43	III. Podpora miestnej ekonomiky	Jana Krajčovičová – Malokarpatský Gazda	Výsadba ovocného sadu, rozšírenie a obnova včelnice	5 750,00 €
44	III. Podpora miestnej ekonomiky	Hergott Vladimír	Biodiverzita a ekologické pestovanie viniča	3 500,00 €
45	VI. Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета	SAOLA – ochrana prírody	Za oknom	3 654,00 €
46	VI. Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета	Strom života, o. z.	Investigatívni ochranári	1 764,00 €
47	VI. Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета	Bratislavské regionálne ochrannárske združenie	Klíma a sídlisková zeleň – učíme sa zvládnuť výzvy	4 700,00 €
48	VI. Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета	DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie	Príroda, ktorá učí v BSK.	5 150,00 €
49	VI. Environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета	Občianske združenie Jablonka	Kolobeh roku v prírode	4 000,00 €
	Spolu			332 644,00 €

Zdroj: BSK

Na základe Uznesenia Z BSK č. 224/2019 zo dňa 13.12.2019 bola vyhlásená v poradí piata výzva na podávanie žiadostí o dotáciu z Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka pre rok 2020, kde bolo v oblasti rozvoja vidieka a životného prostredia alokovaných 260 000,00 EUR. Z dôvodu rozšírenia pandémie koronavírusu a predpokladu finančného výpadku na strane príjmov BSK, bola výzva Uznesením č. xy zo dňa xy zrušená.

Bratislavská regionálna dotačná schéma na podporu turizmu schválenej pre rok 2019

Výzva v rámci schémy na podporu turizmu na rok 2019 bola schválená Uznesením BSK č. 82/2018. Pre výzvu na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka bola pre rok 2019 alokovaná suma vo výške 179 116,13 EUR. O dotáciu sa mohli uchádzať obce, mestá, mestské časti, organizácie zriadené obcou, právnické osoby so sídlom na území BSK a fyzické osoby (podnikatelia) so sídlom na území BSK: V rámci výzvy boli definované 3 oblasti podpory:

1. **Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúce rozvoj cestovného ruchu** – podpora je určená na tvorbu nových a ďalší rozvoj už existujúcich originálnych regionálnych produktov z rôznych materiálov a surovín, typických pre kraj, resp. jeho regióny; na udržanie a rozvoj tradičných pracovných, výrobných a technologických postupov; využívanie moderných technológií, na rozvoj služieb, najmä originálneho, špecifického charakteru; prezentáciu a realizáciu - predaj výrobkov a služieb návštevníkovi; podporu aj pre digitalizáciu a zlepšenie prezentácie produktov s využitím moderných technológií pre zvyšovanie kvality poskytovaných služieb.

2. **Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu** – zameraná na obnovu, dobudovanie resp. zatraktívnenie a vytváranie ďalšej infraštruktúry v službách cestovného ruchu; na budovanie nových a cyklotrás a obnovu cyklotrás, vybavenie v návštevnických centrách, oprava, obnova, vybavenie menších historicko-kultúrnych objektov, zameraných na CR; na podporu dopravno-prevádzkovej infraštruktúry v miestach reálneho záujmu o ciele CR (pre prevádzku shuttle busov, pre cykloturistov, parkoviská a pod.)

3. **Podpora pre tematické podujatia s dôrazom na cestovný ruch a propagácia destinácie generujúca návštevnosť a rozvoj cestovného ruchu** – zameraná na podporu tematických podujatí, ktoré sa opakujú a sú zamerané na podporu zvyšovania počtu návštevníkov v kraji a v tom i zvyšovania priemernej doby pobytu (prenocovaní); na podporu významných podujatí, ktoré prezentujú rôznorodosť regiónu, umocňujú tradíciu a majú potenciál pre turizmus.

Žiadateľ mohol predkladať žiadosti od 27. 11. 2018 do 20. 12. 2018. Spolufinancovanie projektov bolo určené vo výške 20% sumy projektu. Preplácanie projektov sa žiadateľom uskutočňovalo na báze refundácie. Minimálna výška požadovanej dotácie v rámci jednej žiadosti bola 2 000 EUR a maximálna výška požadovanej dotácie bola 8 000 EUR.

Celkovo bolo podaných 55 žiadostí, z ktorých 4 žiadosti nespĺnili podmienky formálnej kontroly. Po posúdení formálnych náležitostí, **51 žiadostí** v úhrnnej požadovanej výške dotácií v sume **349 501 EUR**, postúpilo na posúdenie členom odbornej hodnotiacej komisie. Hodnotiaca komisia na záverečnom zasadnutí 8.3.2019 odporučila Dotačnej komisii podporiť spolu **34 žiadostí** z Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu turizmu v celkovej odporúčanej sume **177 866 EUR**.⁴

Tabuľka č. 5: Zoznam podporených projektov v rámci výzvy BRDS na podporu turizmu na rok 2019

	OBLASŤ	NÁZOV ŽIADATEĽA	NÁZOV PROJEKTU	SCHVÁLENÁ SUMA (€)
1	I. Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúcich rozvoj	Hot chilli lode, s.r.o.	Dunajský mini Propelér 2	6 900 €
2	I. Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúcich rozvoj	Poľnohospodárske družstvo Vajnory	Ekogazdovstvo Janka Hráška	6 900 €
3	I. Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúcich rozvoj	Jaskyniari Plavecké Podhradie	"Plavecký kras - stála expozícia" (IV. etapa)	4 500 €
4	I. Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúcich rozvoj	Slovenská ľudová majolika	Zážitok tradičného keramického remesla	7 600 €

⁴ Kompletné výsledky dotačnej schémy za rok 2019 budú doplnené a dostupné na stránke: <http://dotacie.bratislavskykraj.sk/stats>

5	I. Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúcich rozvoj	Klub vodných športov MORAVIA Devínska Nová Ves	Klub vodných športov MORAVIA Devínska Nová Ves	4 500 €
6	I. Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúcich rozvoj	Nezisková organizácia Barbora	Infostánok - Geopark Malé Karpaty	4 000 €
7	I. Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúcich rozvoj	Račiansky vinohradnícky spolok	RAČANSKÉ VINOHRADNÍCKE PRÍSTREŠKY - 2. FÁZA	7 000 €
8	I. Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúcich rozvoj	Račiansky spolok	Račanský vinohradnícky chodník - 2. fáza	6 500 €
9	I. Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúcich rozvoj	Renesancny Vinohradnický Dom	oSudový dom	4 000 €
10	I. Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúcich rozvoj	Zeppelin company s.r.o.	Zážitkový turizmus BA regiónu v centre Bratislavy	2 000 €
11	I. Podpora vzniku a rozvoja regionálnych produktov a služieb generujúcich rozvoj	JUNGPEREG 1632 v Senci	Senecký vínný festival 2019 - 5. ročník	2 800 €
12	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Múzeum Petržalského opevnenia	Bunker B-S 4 – rozvoj areálu pri cyklotrase	8 000 €
13	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Mesto Senec	Rozvoj doplnkovej infraštruktúry CR v Senci	7 900 €
14	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Pavol Šiška - Všeobecné technológie General Technologies	"DuboDom" - rozvoj atr-aktivít	6 900 €
15	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	OZ Trail Biely kríž	Cyklotrasa-TBK (fáza 2: vetva Baník a úprava TBK)	5 500 €
16	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Občianske združenie Naše Zálesičko	Korzo Zálesie - Malý amfiteáter	8 000 €
17	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Cykloklub Gajary	Cykloodpočívadlo Gajary	8 000 €
18	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Združenie Abeland	Domček na strome	7 866 €
19	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Obec Budmerice	Náučný chodník Budmerice – etapa II.	4 000 €
20	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Mestské centrum kultúry Malacky	Modernizácia expozície v kryptách	5 000 €
21	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Združenie pezinských vinohradníkov a	Revitalizácia ciest pod Starou horou v Pezinku	8 000 €

		vinárov		
22	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	FLORA TOUR spol. s r.o.	Obnovenie lodnej linky a budovy Propeller	4 900 €
23	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Rímskokatolícka cirkev, farnosť Kostolná pri Dunaji	Oddychový cykloprístrešok na trase Pezinok-Jelka	5 100 €
24	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Združenie vinasadských vinohradníkov a vinárov	Vinohradnícky náučný chodník	4 100 €
25	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Mesto Svätý Jur	Informačno orientačný systém mesta Sv. Jur	5 500 €
26	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Obec Jablonec	Jablonec s výhľadom	6 200 €
27	II. Podpora doplnkovej infraštruktúry pre skvalitnenie služieb cestovného ruchu	Malacké pohľady	Spoznajte Malacky prostredníctvom webstránky	2 000 €
28	III. Podpora pre tematické podujatia s dôrazom na cestovný ruch a propagácia destinácie generujúca návštevnosť a rozvoj cestovného ruchu	Cyklistický klub Svätý Jur	Svätojurský MTB maratón: cyklistické preteky 2019	3 200 €
29	III. Podpora pre tematické podujatia s dôrazom na cestovný ruch a propagácia destinácie generujúca návštevnosť a rozvoj cestovného ruchu	Mestský ústav ochrany pamiatok v Bratislave	Rímske hry a Limes day 2019	3 000 €
30	III. Podpora pre tematické podujatia s dôrazom na cestovný ruch a propagácia destinácie generujúca návštevnosť a rozvoj cestovného ruchu	Slovenské vínne cesty	Potulky po bratislavských vínnych pivniciach	4 100 €
31	III. Podpora pre tematické podujatia s dôrazom na cestovný ruch a propagácia destinácie generujúca návštevnosť a rozvoj cestovného ruchu	MUSEUM VINORUM	Pezinské vínne pivnice 2019	3 000 €
32	III. Podpora pre tematické podujatia s dôrazom na cestovný ruch a propagácia destinácie generujúca návštevnosť a rozvoj cestovného ruchu	Karpatská muška s.r.o.	Séria kultúrno-vinársko-gastronomických podujatí	2 900 €
33	III. Podpora pre tematické podujatia s dôrazom na cestovný ruch a propagácia destinácie generujúca návštevnosť a rozvoj cestovného ruchu	AMAVET klub 946	Chmurčiakove stojisko (cesta k bývalej kompe)	3 000 €
34	III. Podpora pre tematické podujatia s dôrazom na cestovný ruch a propagácia destinácie generujúca návštevnosť a rozvoj	OZ Chute Malých Karpát	Chute Malých Karpát 2019	5 000 €

	cetovného ruchu			
SPOLU				177 866 €

Zdroj: BSK

Na základe Uznesenia Z BSK č. 221/2019 zo dňa 13.12.2019 bola vyhlásená v poradí piata výzva na podávanie žiadostí o dotáciu z Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu turizmu pre rok 2020, kde bolo v oblasti rozvoja vidieka a životného prostredia alokovaných 140 000,00 EUR. Z dôvodu rozšírenia pandémie koronavírusu a predpokladu finančného výpadku na strane príjmov BSK, bola výzva Uznesením č. xy zo dňa xy zrušená.

Webstránka s názvom „Rozvoj Bratislavského kraja“

Na podporu zberu informácií o území BSK a efektívneho využitia informácií obsiahnutých v Správach PHSR, ktoré sú mestá a obce povinné poskytovať BSK (podľa zákona č. 309/2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.539/2008 o podpore regionálneho rozvoja) do 31. mája príslušného roku, bola v roku 2016 zriadená Webstránka s názvom „Rozvoj Bratislavského kraja“ (<https://rozvojbsk.wordpress.com/>). Je to databáza zrealizovaných projektov miest a obcí, pomocou ktorej sa prezentujú aktivity samospráv v programovacom období 2014 – 2020, aktuálne sú na portáli zverejnené všetky projekty finančne podporené z bratislavskej regionálnej dotačnej schémy. Je to unikátny spôsob zdieľania dobrých skúseností medzi obcami nielen z Bratislavského kraja. Databáza posilňuje význam monitorovania a hodnotenia projektov realizovaných v kraji.

Zriadenie Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja (ďalej len „IRP BK“)

Návrh na predloženie Žiadosti o nenávratný finančný príspevok pre projekt „Smart región BSK“ bol zastupiteľstvom BSK schválený Uznesením č. 179/2019 zo dňa 20. 09. 2019. Išlo o výzvu Inteligentný a lepší samosprávny kraj, vyhlásenej v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa. Obdobie realizácie projektu je stanovené v časovom rozmedzí máj 2020 – október 2022 (30 mesiacov), pričom sa na jeho realizáciu v rokoch 2020 až 2022 v rozpočte BSK vyčlenia finančné prostriedky vo výške 2 500 000,00 EUR. Projekt je financovaný z Európskeho sociálneho fondu pri vlastnom spolufinancovaní vo výške 125 000,00 EUR. Hlavnými výstupmi projektu sú: zriadenie Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja; vypracovanie stratégií a koncepcií v rámci väčšiny sektorových politík, zavedenie systému riadenia kvality v organizácii v pôsobnosti BSK a vzdelávanie zamestnancov Úradu Bratislavského samosprávneho kraja formou zahraničných workshopov. Činnosť **Inštitútu regionálnej politiky Bratislavského kraja (IRP BK)** začala od 1. 5. 2020, pričom jeho začiatku predchádzal proces prijímania nových zamestnancov. Z hľadiska organizačnej štruktúry IRP BK je zriadený pod Odborom stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov.

Medzi hlavné činnosti IRP BK bude patriť tvorba, zber, spracovávanie a aktualizácia dát dôležitých pre rozvoj kraja; hodnotenie pripravovaných politík jednotlivých odborov a investícií kraja; tvorba analytických podkladov a prognóz pre kvalitné rozhodovanie („evidence-based policy“); tvorba

strategických dokumentov pre koncepčný rozvoj regionálnej politiky kraja; tvorba rozvojových štúdií a koncepcií; príprava kraja na čerpanie prostriedkov z externých zdrojov a podpora pri implementácii projektov; koordinácia aktivít na území kraja a zapájanie a prepájanie aktérov zo štátnej správy, hl. m. SR BA, MČ BA a z miest a obcí Bratislavského kraja, akademickej obce, mimovládneho, neziskového a súkromného sektora pre lepšiu koordináciu a implementáciu regionálnej politiky kraja; koordinácia a monitorovanie dosahovania stanovených cieľov, stratégií a politik.

Obrázok č. 1 Väzby BSK vs. IRP BK s jeho vnútorným usporiadaním

Zdroj: BSK

Opatrenie č. 1.2 Podpora miestnej ekonomiky a identity územia

Výstupy (na úrovni aktivít):

Ukazovateľ	Počiatkové hodnoty	Stav po roku 2019
Počet fungujúcich regionálnych značiek	1	1
Počet udelených certifikátov regionálneho produktu	19	19
Počet fungujúcich Miestnych akčných skupín	1	4

Výsledky (na úrovni opatrení):

Počet podporených subjektov v rámci PRV SR 2014 - 2020	N/A	72
Celkový finančný objem NFP získaných do vidieckych oblastí kraja z PRV SR 2014 – 2020 (EPFRV)	N/A	10 489 047,00 €

Dopady (na úrovni priorít):

Zníženie úbytku obyvateľstva v okresoch Pezinok, Malacky, Senec	N/A	-5460
---	-----	-------

Regionálne značky a certifikáty regionálneho produktu

V rámci Bratislavského kraja boli v minulosti vytvorené dve regionálne značky: Regionálny produkt Záhorie a Regionálny produkt Malé Karpaty. Fungujúcou značkou je v súčasnosti iba Regionálny produkt Záhorie, ktorej nositeľmi je aktuálne 19 certifikovaných produktov a služieb. Nositeľom značky je Miestna akčná skupina Podhoran. V roku 2019 MAS Podhoran uzatvorila zmluvu o spolupráci s MAS-kami Záhoria o spoločnom prístupe k prideľovaniu regionálne značky. Ide o MAS Záhorie o. z. so sídlom v Senici, MAS Dolné Záhorie so sídlom v Stupave a MAS Partnerstvo pre Horné Záhorie so sídlom v Kopčanoch. Počas roku 2019 bol pripravený 1 projekt na podporu oživenia značky ako aj vyhľadávanie ďalších jej potencionálnych nositeľov. Na tento účel bola podaná žiadosť o pridelenie dotácie cez VÚC Trnava. Konanie o žiadosti je odsunuté na september 2020 podľa vývoja karantény s koronavírusom⁵.

Program rozvoja vidieka SR 2014 - 2020

Schválením Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 dňa 13. 2. 2015 Európskou komisiou sa otvorili nové možnosti financovania projektov poľnohospodárom, mladým farmárom, malým farmárom, obciam a aj občianskym združeniam. Pre Bratislavský kraj bolo v Programe rozvoja vidieka 2014 – 2020 alokovaných **35 432 740,00 EUR**.

⁵ Viac o činnosti a výsledkoch fungovania MAS v Bratislavskom kraji sa uvádza v časti Správy: Opatrenie č.1.1 Sieťovanie, posilňovanie vzájomnej spolupráce a vzájomnej informovanosti všetkých subjektov pôsobiacich v oblasti rozvoja vidieka

Tabuľka č. 6: Celková alokácia verejných zdrojov podľa opatrení PRV SR 2014 – 2020 pre Bratislavský kraj

Č. opatrenia	Názov opatrenia	Alokácia EPFRV pre BSK (€)
1	Prenos znalostí a informačné akcie	423 449,00
2	Poradenské služby, služby pomoci pri riadení poľnohospodárskych podnikov a výpomoci pre poľnohospodárske podniky	45 580,00
4	Investície do hmotného majetku	8 389 406,00
5	Obnova potenciálu poľnohospodárskej výroby zničeného prírodnými pohromami a katastrofickými udalosťami a zavedenie vhodných preventívnych opatrení	424 000,00
6	Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti	1 821 071,00
7	Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	886 770,00
8	Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenie životaschopnosti lesov	4 915 485,00
10	Agroenvironmentálne-klimatické opatrenie	2 816 583,00
11	Ekologické poľnohospodárstvo	3 210 100,00
12	Platby v rámci sústavy NATURA 2000 a podľa rámcovej smernice o vode	82 831,00
13	Platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitými obmedzeniami	4 195 194,00
14	Dobré životné podmienky zvierat	3 763 000,00
15	Platby na lesnícko-environmentálne záväzky	0,00
16	Spolupráca	1 285 250,00
19	LEADER	3 174 021,00
20	Technická pomoc z iniciatívy členských štátov	0,00
	Spolu	35 432 740,00

Zdroj: PRV SR 2014 – 2020

Do 31. 12. 2018 bolo v rámci Bratislavského kraja evidovaných 162 žiadostí o nenávratný finančný príspevok na projekty v celkovej výške 55 008 325,00 EUR. Žiadaná suma na spomínané projekty predstavovala **31 714 972,00 EUR**.⁶ Sumárny prehľad žiadostí v rámci projektových opatrení PRV SR 2014 – 2020 za Bratislavský kraj je nasledovný: 77 žiadostí bolo podaných v rámci Opatrenia 4 Investície do hmotného majetku; 51 žiadostí bolo podaných v rámci Opatrenia 6 Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti, 18 žiadostí v rámci Opatrenia 7 Základné služby a obnova dedín, 4 žiadosti v rámci Opatrenia 8 Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov a 12 žiadostí v rámci Opatrenia 19 Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER. Výška príspevku prijatých ŽoNFP predstavoval **25 893 496, 00 EUR**. Schvaľovacími procesmi úspešne prešlo 75 projektov: 41 projektov v rámci Opatrenia 4 Investície do hmotného majetku; 21 projektov z Opatrenia 6 Rozvoj poľnohospodárskych podnikov a podnikateľskej činnosti; 5 projektov z Opatrenia 7 Základné služby a obnova dedín; 1 projekt z Opatrenia 8 Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov a 7 projektov z Opatrenia 19 Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER. Schválené príspevky na realizáciu projektov boli do konca roka 2018 vo výške **10 489 047,00 EUR**.

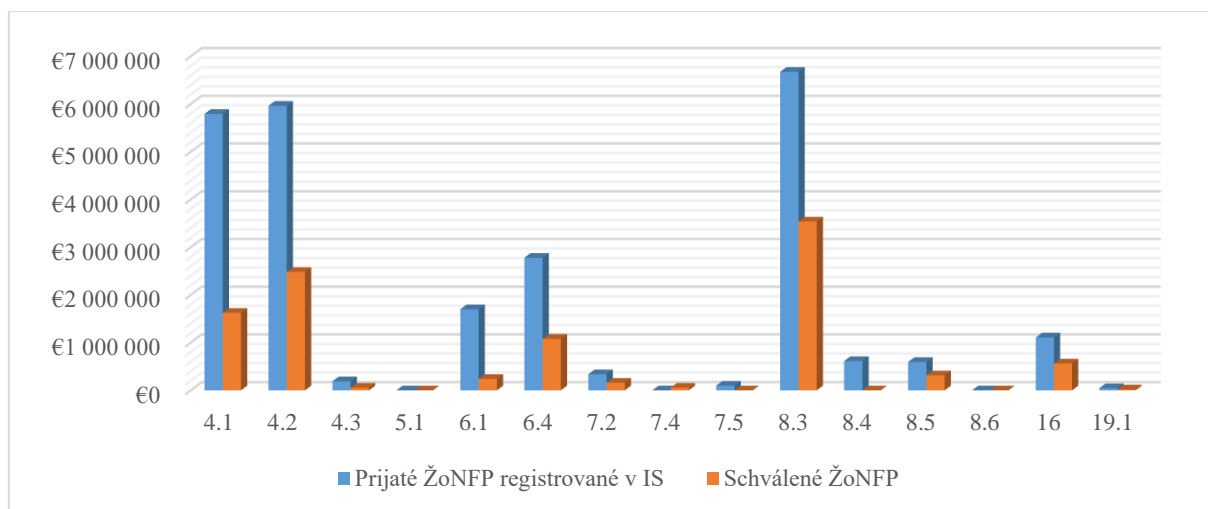
⁶file:///C:/Users/msochorova/AppData/Local/Microsoft/Windows/INetCache/Content.Outlook/004PG2M6/su-mar-prv-14-20-k-31122018.pdf

Tabuľka č. 7: Prehľad schválených ŽoNFP v rámci PRV SR 2014 – 2020 pre jednotlivé podopatrenia za Bratislavský kraj k 31.12.2018

Číslo podopatrenia	Skrátený názov podopatrenia	Prijaté ŽoNFP registrované v IS		Schválené ŽoNFP		Neschválené ŽoNFP
		Počet	Žiadaný príspevok	Počet	Schválený príspevok (EPFRV)	Počet
4.1	Investície do poľnohospodárskych podnikov	49	5 793 075€	28	1 623 028€	9
4.2	Investície do spracovania poľnohospodárskych výrobkov	26	5 926 773€	12	2 480 718€	13
4.3	Investície do infraštruktúry poľnohospodárstva a LH	2	189 191€	1	53 229€	1
5.1	Investície do preventívnych opatrení (hydromeliór.)	N/A	1 758 000€	N/A	N/A	N/A
6.1	Mladí poľnohospodári	34	1 700 000€	9	238 500€	19
6.4	Investície do nepoľnohospodárskej činnosti	17	2 776 318€	12	1 079 718€	5
7.2	Investície do infraštruktúr malých rozmerov	5	337 205€	4	158 139€	1
7.4	Investície do miestnych služieb pre vidiecke obyvateľstvo	11	1 073 087€	1	54 915€	1
7.5	Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu	2	98 243€	N/A	N/A	N/A
8.3	Prevenčia- pred lesnými požiarimi a katastrofami	1	6 674 820€	1	3 537 655€	0
8.4	Obnova lesov	1	613 867€	N/A	N/A	1
8.5	Investície do zlepšovania odolnosti lesov	N/A	594 246€	N/A	313 966€	N/A
8.6	Investície do lesníckych technológií a spracovania	2	246 642€	N/A	N/A	2
16	Spolupráca	N/A	1 109 260€	N/A	562 135€	N/A
19.1	Prípravná podpora	5	44 498€	4	18 165€	N/A
19.4	Prevádzkové náklady a oživenie	7	2 779 748€	3	368 879€	1
Spolu		162	31 714 972,00 €	75	10 489 047,00 €	53

Zdroj: apa.sk

Graf č. 1: Prehľad schválených súm ŽoNFP v rámci PRV SR 2014 – 2020 pre jednotlivé podopatrenia za Bratislavský kraj k 31.12.2018

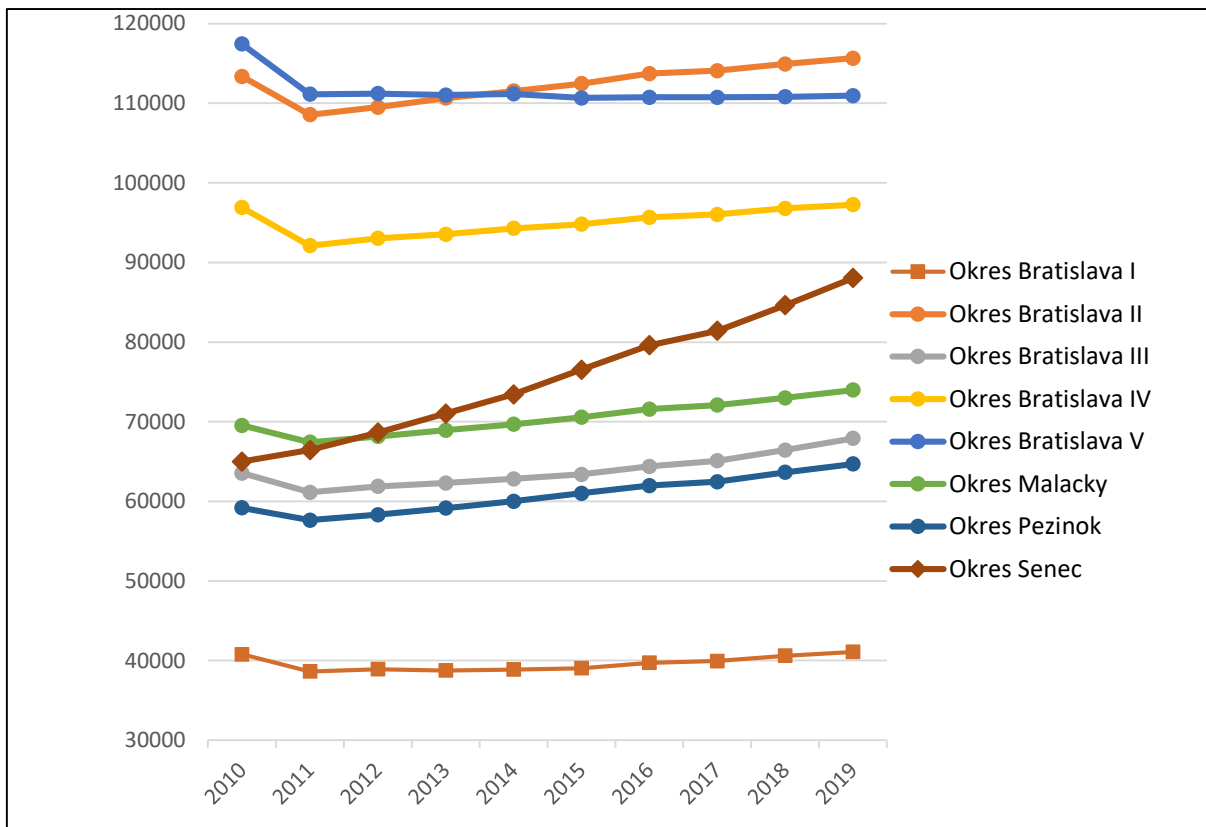

Zdroj: apa.sk

Zníženie úbytku obyvateľstva v okresoch Pezinok, Senec, Malacky

Na základe údajov zo Štatistického úradu SR o počte obyvateľov v okresoch Pezinok, Senec a Malacky môžeme v posledných rokoch pozorovať nárast obyvateľstva. V zvyšných okresoch Bratislavského kraja - Bratislava I. až Bratislava V. sledujeme tiež podobný trend, počet obyvateľov narastá. Výsledkom silnejúcej súčasnej suburbanizácie sa potvrdzuje pokračujúca zvyšujúca sa koncentrácia obyvateľstva v obciach tesnej blízkosti Bratislavy, a tým sa postupne mení typický vidiecky charakter obcí. Napriek tomu možno konštatovať, že podiel vidieckeho obyvateľstva na celkovej počte obyvateľstva Bratislavského kraja zostáva približne rovnaký, ako v roku 2010, a to na úrovni približne 33%.

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvateľov v jednotlivých okresoch Bratislavského kraja v rokoch 2010 - 2019

Zdroj: ŠU SR

Prioritná oblasť 2 Lepšie využitie a obnova krajinného a kultúrneho potenciálu

V rámci prioritnej oblasti 2 sú definované opatrenia:

4. Opatrenie č. 2.1 Zachovávanie a rozvoj tradícií;
5. Opatrenie č. 2.2 Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva.

Opatrenie č.2.1 Zachovávanie a rozvoj tradícií

Výstupy (na úrovni aktivít):

Ukazovateľ	Počiatkové hodnoty	Stav po roku 2019
Počet spracovaných strategických dokumentov/štúdií	0	6
Počet zrekonštruovaných kultúrnych centier	0	0
Počet zorganizovaných podujatí zameraných na propagáciu tradičných remesiel, výrobkov a gastronómie	1	182

Výsledky (na úrovni opatrení):

Zvýšenie počtu zamestnancov v oblasti poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu	1817	1 985
---	------	-------

Strategické dokumenty/štúdie BSK

OSÚRaRP vyhlásil v zmysle Akčného plánu BSK (ďalej len „AP BSK“) začiatkom roka 2016 verejné obstarávanie na spracovateľa **Katalógu adaptačných opatrení miest a obcí Bratislavského samosprávneho kraja na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy**, dokumentu, ktorý má slúžiť mestám a obciam pri vyberaní a realizovaní adaptačných opatrení. Dokument okrem rozpracovania opatrení informuje aj o procese zmeny klímy, o súčasných a očakávaných vplyvoch zmeny klímy na územie Bratislavského kraja, o relevantnej legislatíve a strategických dokumentoch týkajúcich sa adaptácie na zmenu klímy, o procese prípravy adaptačnej stratégie pre obce a mestá, slúži ako podklad pre realizáciu adaptačných opatrení a uvádza príklady dobrej praxe zo Slovenska a zahraničia, ako aj niektoré súčasné známe možnosti financovania adaptačných procesov. Katalóg bol v priebehu roka 2016 spracovaný Karpatským rozvojovým inštitútom. Ku koncu roka 2016 bol katalóg elektronickou formou doručený všetkým primátorom a starostom v Bratislavskom kraji, ako kľúčovej cieľovej skupine, pričom obce z neho mohli čerpať inšpiráciu a informácie pri príprave žiadostí o poskytnutie dotácie v rámci schémy na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka. Katalóg bol schválený Zastupiteľstvom BSK uznesením Z BSK č. 16/2017 z dňa 17.02.2017. Následne bol doručený obciam aj vo fyzickej podobe spolu s odporúčením, že ide o vhodný územnoplánovací podklad v rámci vydávania odborných stanovísk k návrhom územnoplánovacej dokumentácie obcí. V roku 2019 mali obce povinnosť zahrnúť adaptačné opatrenia aj do projektov financovaných cez Bratislavskú regionálnu dotačnú schému na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka.

V roku 2015 spracoval Odbor územného plánu, GIS a životného prostredia strategický dokument **Koncepcia územného rozvoja cyklotrás Bratislavského samosprávneho kraja vo vzťahu k integrovanému dopravnému systému a významným bodom cestovného ruchu**. Z dôvodu, že

dokument bude slúžiť ako povinný podklad pre schvaľovanie projektov výstavby cyklotrás v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020, sa začala ku koncu roka 2016 aktualizácia tohto materiálu na základe aktuálnych potrieb primátorov a starostov obcí Bratislavského kraja. Aktualizácia bola dokončená a schválená Zastupiteľstvom BSK vo februári 2017.

Koncepcia sociálnej inklúzie Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2020 – 2030

Koncepcia je strednodobý strategický dokument, ktorý analyzuje vybrané socio-ekonomické charakteristiky BSK, ktoré majú priamy vzťah k sociálnej inklúzii a na základe analýzy vybraných problémov a diskusií s relevantnými predstaviteľmi samosprávy, štátnych orgánov, mimovládnych a neziskových organizácií, identifikuje najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva. Prostredníctvom návrhu priorít, opatrení a aktivít stanovuje možnosti riešenia ako zabezpečiť prijateľnejšie životné podmienky jednotlivých ohrozených skupín obyvateľstva. Dokument bol spracovaný Prírodovedeckou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave. Aj napriek tomu, že BSK patrí medzi najrozvinutejšie regióny EÚ, kvalita života všetkých obyvateľov kraja nie je priamo úmerná jeho ekonomickej prosperite.

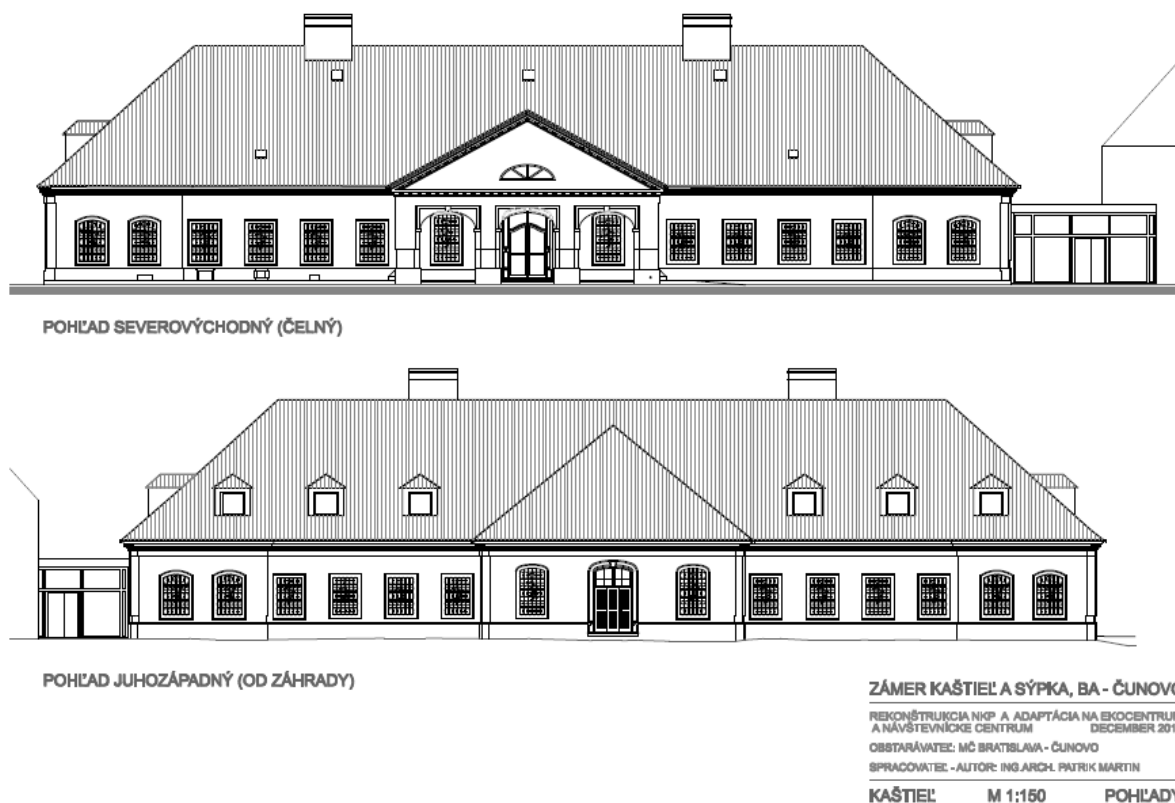
Kultúrne centrá - rekonštrukcia kaštieľa v Čunove na ekocentrum, rekonštrukcia synagógy v Senci a rekonštrukcia kaštieľa a parku v Modre

Ekocentrum Čunovo

V rámci projektu **Vybudovanie ekocentra v Čunove**, ktorý je súčasťou AP BSK a bol podaný v rámci 5. zberu programu INTERREG V-A Slovenská republika – Rakúsko 2014 - 2020, zadala mestská časť Čunovo úlohu spracovania projektovej dokumentácie a biznis modelu fungovania budúceho ekocentra, ktoré boli spracované v priebehu roka 2018. Projekt bude okrem rekonštrukcie NKP kaštieľa obsahovať ďalšie aktivity zamerané na vybavenie budúceho ekocentra výučbovými exponátmi a interaktívnymi modelmi, organizovanie podujatí a kurzov pre verejnosť na zvýšenie povedomia o potrebe ochrany prírody a udržateľného hospodárstva. V druhej etape projektu sa plánuje revitalizácia príľahlej záhrady kaštieľa a v tretej etape sa plánuje revitalizácia sýpky. Dôležitým prvkom na zvýšenie turistického potenciálu regiónu bude aj turistické informačné centrum, ktoré posluží ako vstupná brána návštevníkom v rámci trilaterálneho územia (Rakúsko-Maďarsko-Slovensko) spolu s tlačou a distribúciou printových promočných materiálov a exkurziami so sprievodom. Súčasťou komplexu bude aj pobytové ekocentrum, ktoré posluží na dočasné ubytovanie skupín so záujmom o viacdňové exkurzie a rehabilitačná stanica pre zranené živočíchy. Projekt je pripravovaný v unikátnom partnerstve regionálnej samosprávy (BSK), lokálnej samosprávy (MČ Bratislava – Čunovo), štátnej odbornej organizácie (Štátna ochrana prírody SR) a mimovládnej organizácie zameranej na environmentálnu výchovu (Daphne – inštitút aplikovanej ekológie). Výstupom projektu bude zriadenie ekocentra so zameraním na prezentáciu podunajského regiónu a CHKO Dunajské Luhy. Zriadenie regionálneho ekocentra **v Čunove vychádza aj z Koncepcie budovania siete environmentálno-vzdelávacích centier v BSK, ktorá bola spracovaná v r. 2017. Cieľom Koncepcie je podpora výučby environmentálnej výchovy a prírodovedných predmetov pre všetky vekové kategórie žiakov a študentov najmä prostredníctvom environmentálno-vzdelávacích centier na území kraja, zvyšovanie environmentálneho povedomia širokej verejnosti prostredníctvom vhodných aktivít a rozvoj služieb v oblasti ekoturizmu. Koncepcia bola spracovaná**

v úzkej spolupráci s odbornou verejnosťou zo štátneho, mimovládneho ako aj akademického prostredia. V rámci prvej etapy v roku 2019 bol schválený projekt Ekocentra v Čunove cez program Interreg V-A SK-AT, kde je celkový rozpočet 5,1 mil. EUR, pričom rozpočet aktivít BSK je vo výške 3 183 241,05 EUR, z toho spolufinancovanie BSK predstavuje 5 % v sume 159 162 EUR. Aktuálne prebieha príprava podkladov na VO na výber dodávateľa stavebných prác. Druhá etapa projektu, ktorá zahŕňa revitalizáciu záhrady za kaštieľom a dofinancovanie 2 expozičných miestností v kaštieli, bola **odsúhlasená Zastupiteľstvom BSK** dňa 8.11.2019. Žiadosť o nenávratný finančný príspevok bola podaná v decembri 2019 cez program Interreg SK-HU s celkovým rozpočtom 2 000 000 EUR, s rozpočtom aktivít BSK vo výške 1 100 000 EUR pri spolufinancovaní BSK vo výške 5% v sume 55 000 EUR. V tretej fáze je naplánovaná rekonštrukcia sýpky, kde vznikne kultúrno-výstavný priestor. O externé zdroje EÚ na jej financovanie sa bude BSK uchádzať v novom programovom období po roku 2021.

Obrázok č. 2: Vizualizácia rekonštrukcie kaštieľa Čunovo

Zdroj: Zámer kaštieľ a sýpka Čunovo, ing. arch. Patrik Martin – EKODOMY.sk, december 2016

Synagóga v Senci

Jedným z dôležitých projektov zameraných na zachovávanie a rozvoj tradícií je projekt Kultúrno-spoločenské centrum, ktorého aktivitami sú rekonštrukcia NKP synagógy v Senci, vybudovanie novostavby infopavilónu, úprava areálu synagógy za účelom vytvorenia priestoru pre kultúrno-spoločenské aktivity, vytvorenie regionálneho kultúrno-spoločenského centra ako priestoru pre

prezentáciu stredných a vysokých škôl umeleckého zamerania a expozícia židovskej kultúry. V rámci projektu bola v roku 2016 dodaná interiérová štúdia, bolo vyhlásené verejné obstarávanie na dodávateľa stavebných prác a bola podaná žiadosť o nenávratný finančný príspevok z programu INTERREG V-A Slovenská republika – Maďarsko 2014 - 2020. V priebehu roka 2017 však nebol schválený nenávratný finančný príspevok z programu INTERREG V-A Slovenská republika – Maďarsko 2014 – 2020, z toho dôvodu je projekt financovaný z rozpočtu BSK, pričom aktuálny rozpočet predstavuje sumu 1 584 091,92 EUR. Realizácia projektu začala v roku 2018, ukončenie sa predpokladá na jún 2020. V priebehu roku 2019 sa dokončila fasáda hlavného objektu, vnútorná omietka a drevená stropná konštrukcia infopavilónu vrátane hydroizolácie, chodba pri infopavilóne, vonkajšie rampy, hrubá stavba spojovacej chodby, pokračuje sa s reštaurovaním stropu hlavnej sály synagógy a oplotením záhrady.

Obrázok č. 3: Vizualizácia rekonštrukcie synagógy Senec

Zdroj: Synagóga Senec: Interiéry – architektonická štúdia, Ing. arch. J. Sekan, Ing. arch. P. Simko, júl 2016

Rekonštrukcia kaštieľa a parku v Modre

Projektom zameraným na zachovávanie a rozvoj tradícií je aj projekt **Kultúrno-kreatívne oživenie tradícií**. Aktivitami sú rekonštrukcia kaštieľa a parku v Modre, zabezpečenie technického zázemia v priestoroch MOS pre rôzne cieľové skupiny, vytvorenie digitálno-dokumentačného centra pre zachovanie kultúrneho dedičstva, sieťovanie a tvorba kultúrnej databázy a marketingové aktivity. V roku 2016 bola dodaná interiérová štúdia a taktiež bolo vyhlásené verejné obstarávanie na dodávateľa rekonštrukcie objektov. Samotná žiadosť o nenávratný finančný príspevok z programu INTERREG V-A Slovenská republika – Rakúsko 2014 – 2020 bola podaná v priebehu februára 2017. Zmluva o NFP bola podpísaná v júni 2018, pričom k odovzdaniu staveniska došlo v auguste 2018. V priebehu roka 2019 sa dokončila rekonštrukcia strechy, pokračovalo sa s ďalšími rekonštrukčnými prácami v rámci interiéru a exteriéru objektu, v súčasnosti prebieha osádzanie okien a dverí a revitalizácia záhrady. Ukončenie projektu sa predpokladá v apríli 2021. Celkový rozpočet projektu predstavoval 3 659 495,99 EUR, z toho rozpočet na aktivity BSK boli 2 125 313,46 EUR. Ďalšie

finančné prostriedky vo výške 65 413,91 EUR boli podľa dodatku č. 1 hrazené z Odboru investičných činností BSK.

Obrázok č. 4: Súčasná podoba MOS Modra

Zdroj: modra.sk, 09.05.2017

Podpora lokálnych producentov

Bratislavský samosprávny kraj si je vedomý, že jedným z kľúčových aspektov rozvoja vidieka je aj podpora lokálnych producentov a výrobcov. V roku 2019 v rámci Regionálnej dotačnej schémy Bratislavského kraja na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka boli podporení aj niekoľkí podnikatelia, ktorí pôsobia v oblasti včelárstva, ovocinárstva, zeleninárstva a vinohradníctva. Celkovo sa na tieto účely podporilo 9 projektov v sume 59 650, 00 EUR.

Tabuľka č. 8 Projekty na podporu miestnej ekonomiky v rámci regionálnej dotačnej schémy BSK za rok 2019

P. č.	Názov žiadateľa	Názov projektu	Okres sídla žiadateľa	Účel podpory	Schválená dotácia v €
1.	Michal Konečný	Výsadba extenzívneho ekologického ovocného sadu	Senec	výsadba ovocného sadu, realizácia oplotenia,	8 900,00

				terénne úpravy, zavlažovanie	
2.	Marian Šataník	Ekologická farma v Tomášove	Senec	Výsadba regionálnych odrôd ovocných stromov, nákup technológie na pestovanie a na spracovanie ovocia	7 500,00
3.	Ing. Mrg. Martin Hriňák	Polykultúrne pestovanie ovocia a zeleniny	Senec	výsadba ovocného sadu, nákup technológie na pestovanie ovocia	8 500,00
4.	Ing. Vladimír Orosi	Ing. Vladimír Orosi	Senec	nákup techniky na obhospodarovanie pôdy	9 500,00
5.	Ing. Martina Locziová	Ekologičtější pěstování révy a šetrná výroba vína	Pezinok	nákup techniky na pestovanie a spracovanie hrozna	3 750,00
6.	Ing. Ján Hacaj	Obnova vinohradníctva a inovácia spracovania hrozna	Pezinok	nákup techniky na pestovanie a spracovanie hrozna	5 250,00
7.	Roman Kanich-Viktória	Nákup techniky na obnovenie vinohradu	Pezinok	nákup techniky na pestovanie a spracovanie hrozna	7 000,00
8.	Jana Krajčovičová – Malokarpatský gazda	Výsadba ovocného sadu, rozšírenie a obnova včelnice	Pezinok	výsadba ovocného sadu, rozšírenie a obnova včelnice	5 730,00
9.	Hergott Vladimír	Biodiverzita a ekologické pestovanie viniča	Pezinok	nákup techniky na pestovanie a spracovanie hrozna	3 500,00
Spolu:					59 650,00

Zdroj: BSK

Priestor, kde sa môžu prezentovať lokálni producenti a výrobcovia ponúka svojimi podujatiami aj Krajská organizácia cestovného ruchu Bratislava region Tourism. V priebehu roka 2019 sa uskutočnilo 24 zameraných na tému lokálnych produktov. Účelom týchto podujatí je nielen podporiť miestnych producentov, ale aj zvýšiť povedomie obyvateľov kraja o existencii rôznorodých produktov vyrobených priamo v regióne. Kúpou takýchto produktov sa podporuje miestna ekonomika a aj ďalší rozvoj slovenského vidieka.

Tabuľka č. 9: Prehľad podujatí zameraných na podporu lokálnych produktov za rok 2019

P.č.	Názov podujatia	Dátum konania
1	Zimný festival jedla	14.1.2019-24.2.2019
2	Valentín s vinármi v Červenej lisovni	15.2.2019 – 16.2.2019
3	Veľkonočné trhy 2019	19.4.2019-22.4.2019
4	III. Špacírka po račanských pivnicách	5.4.2019-6.4.2019
5	Jarné vegánske hody	31.3.2019
6	Salón piva Bratislava	18.9.2019-20.9.2019
7	Bratislavské mestské dni	25.4.2019-28.5.2019

8	Dobrý trh na Jakubáku 2019!	27.4.2019
9	Račianske hody 2019	4.5.2019-5.5.2019
10	8. ročník rodinného trhu Ružinovčanov	18.5.2019
11	14. Ročník račianskeho festivalu frankovky modrej	31.5.2019-1.6.2019
12	Levanduľový festival	10.6.2018-16.6.2018
13	Letná škola vajnorských tradícií 2019 vo dvore vajnorského ľudového domu	8.7.2019-14.7.2019
14	Ríbezľový Devín	6.7.2019
15	Vajnorské dožinky 16. ročník	24.8.2019
16	Rozálske hody	30.8.2019-1.9.2019
17	Devínske vinobranie	7.9.2019-8.9.2019
18	Dúbravské hody	27.9.2019-29.9.2019
19	Karloveské hody 2019	25.9.2019-29.9.2019
20	Ružinovské hodové slávnosti	27.9.2019-29.9.2019
21	Vianočné trhy v Bratislave	22.11.2019-22.12.2019
22	Petržalské vianočné trhy 2019	29.11.2019-18.12.2019
23	Vianočný street food v Bratislave	15.12.2019-16.12.2019
24	Silvester v Bratislave	31.12.2019

Zdroj: webstránky podujatí, 20. 5. 2020

Potreba podpory lokálnych producentov patrí medzi najzásadnejšie výzvy v rámci rozvoja vidieka Bratislavského kraja. Podľa údajov Štatistického úradu SR v Bratislavskom kraji súhrnne v sektore poľnohospodárstva a rybného hospodárstva v roku 2014 pracovalo 1817 zamestnancov, v roku 2015 počet vzrástol na 1989 zamestnancov. O rok neskôr, v roku 2016 došlo výraznejšiemu poklesu počtu zamestnancov v poľnohospodárstve a rybnom hospodárstve na 1712 zamestnancov, pričom tento trend pokračoval aj v roku 2017. V roku 2018 sa zvýšil počet pracujúcich v týchto sektoroch na 1985.

Tabuľka č. 10: Vývoj počtu zamestnancov v poľnohospodárstve a rybnom hospodárstve v Bratislavskom kraji v rokoch 2010 – 2018

Územie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Slovenská republika	38 006	37 973	38 347	37 469	37 810	37 428	35 842	33 624	33 334
Bratislavský kraj	2 059	1 806	1 736	1 740	1 817	1 989	1 712	1 736	1 985
Okres Bratislava I	178	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	4	N/A
Okres Bratislava II	N/A	206	N/A	N/A	216	N/A	N/A	117	206
Okres Bratislava III	N/A	N/A	N/A	N/A	36	104	60	92	N/A
Okres Bratislava IV	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	0	-
Okres Bratislava V	89	56	N/A	N/A	93	100	80	65	100
Okres Malacky	661	555	506	548	586	628	586	659	641

Okres Pezinok	690	705	616	606	632	691	647	565	540
Okres Senec	329	261	155	249	254	278	217	234	253

Zdroj: ŠU SR, DATAcube, 2018

Opatrenie č. 2.2 Ochrana a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva

Výstupy (na úrovni aktivít):

Ukazovateľ	Počiatkové hodnoty	Stav po roku 2019
Počet obnovených/revitalizovaných kultúrnych pamiatok	0	11
Počet vybudovaných rozhľadní	0	2
Počet vybudovaných vodozádržných a protipovodňových opatrení	0	137

Výsledky (na úrovni opatrení):

Zvýšenie objemu NFP získaných do vidieckych oblastí BSK z PRV SR 2014 - 2020 oproti PRV SR 2007 - 2013	75 028 641 (z EPFRV)	10 489 047,00 (z EPFRV)
--	----------------------	-------------------------

Dopady (na úrovni priorít):

Zvýšenie ekonomickej výkonnosti Bratislavského kraja	30 127 460 EUR (v PKS)	997 210 585,8 EUR (v PKS za rok 2018)
--	------------------------	---------------------------------------

Obnova kultúrnych pamiatok

Obnova kultúrnych pamiatok je jednou z dôležitých aktivít ochrany a rozvoja kultúrneho dedičstva v BSK. Aktivity zamerané na obnovu kultúrnych pamiatok boli predmetom Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu kultúry pre rok 2018. Na základe vyhlásenej výzvy na podávanie žiadostí o poskytnutie dotácie v rámci BRDS na **podporu kultúry** na rok 2018 z dňa 02.11.2017 bolo **schválených 7 projektov v rámci oblasti I. Podpora ochrany a prezentácie kultúrneho dedičstva zameraných na obnovu kultúrnych pamiatok na území BSK**. Jednalo sa o projekty Obnova nehnuteľnosti NKP – kostol sv. Mikuláša v Senci, III. etapa s podporou 6 177 EUR, Rekonštrukcia Mestskej veže v Doľanoch – NKP s podporou 5 000 EUR, Dokončenie komplexnej obnovy NKP gotického chrámu Nanebovzatia Panny Márie v Pezinku s podporou 5 000 EUR, Sprístupnenie horného hradu Devín pre verejnosť s podporou 5 000 EUR, revitalizácia židovského cintorína v Častej s podporou 5 000 EUR, Reštaurovanie prvkov oltárnej architektúry kaplnky Svätého Martina v Dunajskej Lužnej s podporou 5 000 EUR a II. etapa obnovy súsošia Golgoty v Modre s podporou 5 000 EUR. Realizácia týchto projektov prebehla počas roka 2018. Pre rok 2019 sa BSK rozhodol v rámci dotačnej schémy investovať finančné prostriedky do iných aktivít podporujúcich rozvoj kultúry: podpora divadla a tanca, hudobného umenia ľudovej kultúry a neprofesionálneho umenia, medziodborových, výskumných a vzdelávacích aktivít. Celkovo bolo podaných 364 žiadostí, z ktorých 26 žiadostí nesplnilo podmienky formálnej kontroly. Po posúdení formálnych náležitostí, **338 žiadostí** v úhrnnej požadovanej výške dotácií v sume **2 162 357 €**, postúpilo na posúdenie členom odbornej hodnotiacej komisie.

Počet vybudovaných vodozadržných a protipovodňových opatrení

Aktivity na vybudovanie vodozadržných, protipovodňových opatrení a adaptačných opatrení na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy sú oprávnenými aktivitami v rámci Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka. V podmienkach výzvy Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu životného prostredia a rozvoja vidieka na rok 2019 bola pre všetkých žiadateľov zavedená podmienka realizácie minimálne jednej aktivity zameranej na zmiernenie nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy. Každý zo 49 schválených projektov je zameraný na zmiernenie nepriaznivých dôsledkov (vid'. tabuľka č. 4, str. 14 tejto Správy).

Obrázok č. 5: Protipovodňové úpravy v obci Zálesie – Lesná ulica - osadenie skruží

Zdroj: Obec Zálesie, 2019

Obrázok č. 6 Zelená oáza v Rohožníku

Zdroj: Obec Rohožník, 2019

Prioritná oblasť 3 Zlepšenie dopravnej infraštruktúry, podpora mobility a alternatívnych foriem dopravy

V rámci prioritnej oblasti 3 sú definované opatrenia:

6. Opatrenie č. 3.1 Zlepšenie dopravnej infraštruktúry, podpora mobility a alternatívnych foriem dopravy;
7. Opatrenie č. 3.2 Revitalizácia obcí a zlepšenie dostupnosti a kvality zdravotníckych, sociálnych a vzdelávacích služieb.

Opatrenie č. 3.1 Zlepšenie dopravnej infraštruktúry, podpora mobility a alternatívnych foriem dopravy

Výstupy (na úrovni aktivít):

Ukazovateľ	Počiatkové hodnoty	Stav po roku 2019
Počet vybudovaných cyklolátok	1	3
Počet novovybudovaných km ciest	0	0
Počet km vybudovaných cyklociest	0	4,6

Výsledky (na úrovni opatrení):

Úspora času v minútach pri používaní novovybudovaných a zrekonštruovaných ciest	0	1,12
---	---	------

Vzhľadom na aktuálnu dopravnú situáciu v rámci Bratislavského kraja je žiaduce rozvíjať alternatívne druhy dopravy, ktoré by prispeli k odľahčeniu preťažených miestnych komunikácií. Rozvoj alternatívnych druhov dopravy tiež pozitívne vplýva na rozvoj cestovného ruchu a turizmu a podporuje zdravie mládeže a ostatného obyvateľstva.

V rámci Programu cezhraničnej spolupráce Slovenská republika – Rakúsko 2007 – 2013 bol vybudovaný cyklomost Slobody, spájajúci Devínsku Novú Ves s obcou Schlosshof. Na základe pozitívnych ohlasov spustil Bratislavský samosprávny kraj v spolupráci s Dolným Rakúskom prípravu na projekte vybudovania cyklolátok cez rieku Morava. Na základe spracovanej urbanistickej štúdie cezhraničného prepojenia územia BSK a susediacich rakúskych obcí boli dve lokality vybrané ako najvhodnejšie pre umiestnenie látok. Ide o prepojenie obcí Vysoká pri Morave s obcou Marchegg a prepojenie obce Gajary s obcou Dürnkrot. Počas rokov 2015 a 2016 prebiehali intenzívne rokovania s rakúskymi partnermi ohľadom možností vybudovania spomínaných prepojení, pričom počas prvého polroku 2017 bolo rozhodnuté, že sa bude realizovať prepojenie obcí Marchegg a Vysoká pri Morave. Bola spracovaná technická dokumentácia na rakúskej strane, ktorá je podkladom pre vydanie stavebného povolenia na rakúskej strane. V januári 2019 bola podaná Žiadosť o nenávratný finančný príspevok v rámci programu INTERREG V-A Slovenská republika – Rakúsko 2014 – 2020. Slovenská strana disponuje právoplatným územným rozhodnutím, ktoré bolo získané vo februári 2019. V priebehu roka 2019 bola tiež spracovaná dokumentácia pre stavebné povolenie.

Budovanie cyklolátok na území kraja podporil BSK aj prostredníctvom svojich dotácií, konkrétne prostredníctvom Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy na podporu rozvoja vidieka. V rámci výzvy na rok 2016 bol podporený projekt vybudovania lávky ponad potok Gidra v obci Píla, ktorý slúži

pre peších a cyklistov a zároveň je súčasťou náučného chodníka. Dotácia na tento projekt bola vo výške 8 000 EUR.

V rámci výzvy na rok 2017 bola zo strany obce Rohožník bola podaná žiadosť o dotáciu za účelom vybudovania lávky cez potok Rudávka pre peších a cyklistov. Potrebu lávky zmocnil fakt, že je plánovaná v tesnej blízkosti cesty III/1113, ktorá spája obec Rohožník s mestom Malacky, pričom spomínaná cesta je aktuálne využívaná vo vysokej intenzite ťažkými nákladnými autami a pohyb chodcov alebo cyklistov po tejto ceste je z pohľadu bezpečnosti značným rizikom. Na spomínaný projekt schválilo Zastupiteľstvo BSK dotáciu vo výške 15 000 EUR. Druhým projektom v rámci výzvy na rok 2017, zameraným na rozvoj cyklotrás v kraji bol projekt pre obce Jablonec - Jablonecký cyklochodník. Išlo o projekt budovania cyklochodníka spolu s cyklolávkou ponad potok Gidra, ktorý prepája obec Jablonec s obcou Cífer, a teda Bratislavský kraj s Trnavským. Projekt bol podporený dotáciou vo výške 4000 € z rozpočtu BSK a cyklolávka napomohla vzniku náučného cyklochodníka s miestami na odpočinok, informačnými tabulami a odpadkovými košmi.

Dôležitým zdrojom financií pre podporu verejnej a nemotorovej dopravy je Integrovaný regionálny operačný program 2014 – 2020. V máji 2017 na základe iniciatívy BSK bola schválená realokácia 10 miliónov EUR v rámci prioritnej osi 1 z rekonštrukcie ciest II. a III. triedy na budovanie cyklo dopravných prepojení, prestupných terminálov a na upokojuvanie dopravy. V rámci opatrenia na budovanie prestupných terminálov bolo doposiaľ podaných 8 projektov, pričom 3 projekty už boli zrealizované. V prípade budovania cyklotrás bolo doteraz podaných 17 projektov.

Tabuľka č. 11: Prehľad podaných projektov v rámci IROP na podporu udržateľnej dopravy do konca roka 2019

Výstavba prestupných terminálov			
Názov projektu	Žiadateľ	Celkové náklady v €	Rok predloženi a žiadosti
Prestupný dopravný terminál Svätý Jur	Mesto Svätý Jur	691 732,00	2017
Prestupný dopravný terminál Šenkvice	Obec Šenkvice	1 261 890,22	2017
Zvýšenie kapacity prestupného terminálu IDS v meste Malacky prostredníctvom vybudovania záchytného parkoviska P&R	Mesto Malacky	861 630,34	2017
Revitalizácia prestupného dopravného terminálu v Bernolákove	Obec Bernolákovo	836 552,85	2017
Revitalizácia autobusového otočiska	Mestská časť Bratislava-Rusovce	521 521,62	2019
Záchytné parkovisko - Parkovací dom - Železničná - I.etapa	Mesto Senec	991 620,00	2020
Modernizácia infraštruktúry verejnej osobnej dopravy Veľké Leváre	Obec Veľké Leváre	354 151,12	2019
Integrované parkovisko, Bratislava – mestská časť Vajnory	Mestská časť Bratislava - Vajnory	255 077,87	2020
Vybudovanie cyklotrás			
Názov projektu	Žiadateľ	Celkové náklady	
"Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch - Cyklotrasa Pri starom letisku"	Mestská časť Bratislava - Vajnory	152 264,04	2017

Prepojenie cyklotrás malokarpatskej a podunajskej oblasti s katastrom obce Chorvátsky Grob - SO 104-00 Miestna cyklotrasa Park city	Združenie obcí JURAVA	570 560,17	2017
Vybudovanie cykloopravného spojenia Studené-Most pri Bratislave	Obec Most pri Bratislave	484 198,03	2017
Vybudovanie cyklistickej komunikácie Starohájska, úsek: Rusovská cesta - Dolnozemska cesta	Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava	357 898,00	2017
Cyklotrasa Družstevná - Radlinského Malacky	Mesto Malacky	909 925,40	2017
Cyklocesta Modra - Šenkvice	Združenie obcí Modra - Šenkvice	795 150,18	2020
Vybudovanie cyklochodníka Pezinok - Limbach	Mesto Pezinok	721 509,23	2017
Cyklotrasa Zálesie - Ivanka pri Dunaji	Obec Ivanka pri Dunaji	361 877,64	2020
Cyklotrasa Zálesie – Ivanka pri Dunaji	Obec Zálesie	336 776,35	2019
Cyklotrasa Slovenský Grob - Viničné	Obec Slovenský Grob	228 875,97	2018
Cyklotrasa Viničné – Slovenský Grob	Obec Viničné	391 618,68	2018
Cyklotrasa Pezinská – Priemyselný park	Mesto Malacky	1 147 056,07	2018
Cyklotrasa Malé Leváre – Veľké Leváre	Obec Veľké Leváre	415 321,75	2019
Cyklotrasa Partizánska – Cesta Mládeže	Mesto Malacky	1 758 130,13	2019
Projekt stavebných úprav Blumentálska ulica - cyklotrasa	Mestská časť Bratislava - Staré Mesto	899 677,38	2019
Cyklotrasa Pri mlyne	Mestská časť Bratislava - Vajnory	223 121,83	2020
PREPOJENIE CYKLOTRÁS MALOKARPATSKEJ A PODUNAJSKEJ OBLASTI S KATASTROM OBCE CHORVÁTSKY GROB - SO 105 -10 Miestna cyklotrasa Monarská alej - nám. J. Andriča - 1. úsek	Združenie obcí JURAVA	264 796,64	2020
SPOLU:		15 792 933,51 €	

Zdroj: BSK

OSÚRaRP v spolupráci s Odborom cestovného ruchu a kultúry podal v roku 2016 v zmysle AP BSK žiadosti o nenávratný finančný prostriedok z programu INTERREG V-A Slovenská republika – Maďarsko 2014 – 2020 na projekty „**SACRA VELO**“ a „**Objavte Malý a Mošonský Dunaj na bicykli a na člně**“. Cieľom projektu Sacra Velo je vytvoriť nový a unikátny cezhraničný produkt cestovného ruchu pomocou prezentácie bohatého kultúrneho, sakrálneho a prírodného dedičstva na území 4 žúp pozdĺž rieky Dunaj. Súčasťou projektu je tiež výstavba približne 4 kilometre dlhého úseku cyklotrasy od obce Vajnory po obec Ivanka pri Dunaji. Žiadosť o nenávratný finančný príspevok bola v priebehu roka 2017 schválená, pričom následne bolo vyhlásené verejné obstarávanie na dodávateľa

stavebných prác. Celkový rozpočet projektu bol stanovený na 2 538 651,01 EUR, pričom na aktivity BSK boli z tohto rozpočtu vyčlenené finančné prostriedky vo výške 756 021 EUR. Projekt BSK ďalej spolufinancoval 5 % spoluúčasťou, čo predstavuje 37 801,05 EUR, a tak isto bolo zaplatené z rozpočtu BSK dofinancovanie projektu v sume 40 768,56 EUR. Realizácia projektu sa začala v roku 2018 pričom v prvom kvartáli roka 2019 bola dobudovaná cyklotrasa medzi obcami Vajnory a Ivanka pri Dunaji. Stavebné práce na cyklotrase JURAVA II boli ukončené a stavba prevzatá dňa 31. 1. 2019.

Projekt **„Objavte Malý a Mošonský Dunaj na bicykli a na člny“** sa zameriava na využitie bohatého prírodného a kultúrneho dedičstva cezhraničného územia a vytvorenia unikátnej atraktívnej a konkurencieschopnej európskej turistickej destinácie „Dunajské ostrovy“ resp. „Danube Islands“, ktorá prispeje k zvýšeniu atraktívnosti a návštevnosti cezhraničného regiónu podunajskej oblasti. Projekt tiež zahŕňa vybudovanie alebo zrekonštruovanie cyklotrás o dĺžke približne 6 kilometrov v rámci území obcí Most pri Bratislave, Zálesie a mestskej časti Vrakuňa. Rozpočet projektu je na úrovni 2 986 181,62 EUR z toho pre BSK bolo vyčlenených 220 000 EUR. Žiadosť o nenávratný finančný príspevok bola schválená v priebehu roka 2017. Následne bolo vyhlásené verejné obstarávanie na spracovateľa stratégie rozvoja a marketingovej stratégie turistickej destinácie Vnútrozemská delta Dunaja. Realizácia aktivít projektu sa začala v novembri 2017, pričom v priebehu roka 2018 sa spracovala Stratégia rozvoja a marketingová stratégia turistickej destinácie Malý Dunaj, vytvorila destinačná značka s dizajnmanuálom, začala sa rekonštrukcia národnej kultúrnej pamiatky vodný mlyn v obci Jelka v Trnavskom kraji. V priebehu roka 2019 boli riešené zvyšné aktivity projektu: workshop sieťovania stakeholderov, propagáciu destinácie na domácich aj zahraničných veľtrhoch, intenzívnu marketingovú kampaň na sociálnych sieťach, vybraných webových portáloch, periodikách, rádiách, TV a billboardoch, zorganizovanie podujatia pre širokú verejnosť pod názvom MDD Green Week vo Vrakuňi, fotosúťaž a vytvorenie krátkeho videofilmu o destinácii. Ukončenie projektu sa predpokladá na máj 2020.

Ďalším kľúčovým projektom, ktorý OSÚRaRP v spolupráci s Odborom dopravy pripravoval v zmysle AP BSK, bol projekt **„Modernizácia cesty III. triedy 1113 Rohožník – Malacky“**, ktorý je financovaný v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020. Projekt bol vynútený nevyhovujúcim stavom, vysokou intenzitou predovšetkým nákladnej dopravy a nedostačujúcimi parametrami konštrukcie vozovky. Samotná modernizácia predstavovala rozšírenie cesty zo 6 metrov na šírku 9,5 metra v dĺžke 7,787 kilometra. Žiadosť o NFP bola podaná a následne schválená v priebehu prvej polovice roka 2017. Následne bolo vyhlásené verejné obstarávanie na zhotoviteľa. Rekonštrukcia a modernizácia cesty prebiehala od augusta roku 2018 do septembra roku 2019, v októbri 2019 bola cesta sprejazdnená vodičom. Od novembra 2020 je plánované cestu preklasifikovať na cestu II. triedy (II/143). Celková suma projektu bola 6 669 749,04 EUR, spolufinancovanie BSK predstavovalo 5 % v sume 311 879,40 EUR. Dofinancovanie z rozpočtu BSK predstavovalo 2 144 953,58 EUR. Modernizácia cesty prispieva okrem zvýšenia bezpečnosti aj k úspore času, ktorá bola v Analýze nákladov a výnosov vyčíslená na 1 minútu 12 sekúnd na jeden prejazd daného úseku.

Druhým významným projektom, pripravovaným v spolupráci s Odborom dopravy, bol projekt **Vybudovanie obchvatu Groby - Pezinok – Modra**, ktorého hlavným cieľom je vybudovanie obchvatu miest Modra a Pezinok a obcí Vinosady, Slovenský Grob a Chorvátsky Grob za účelom odľahčenia dopravy na vyťaženom úseku cesty II/502 Bratislava – Pezinok – Modra, a zároveň zabezpečiť kvalitné napojenie spomínaného územia na diaľnicu D1, ktorá je zahrnutá medzi TEN-T koridory - koridory najvyššieho európskeho významu. Prvá etapa projektu, úsek Triblavina – Teplé pramene, Chorvátsky

Grob, by mala byť financovaná z IROP 2014 – 2020, pričom zatiaľ ešte nebol stanovený rozpočet projektu. V júni 2019 bolo vydané územné rozhodnutie na realizáciu I. etapy projektu a na konci roka 2019 bola spracovaná dokumentácia pre stavebné povolenie na predmetnú etapu. V priebehu roka 2020 sa plánuje podať žiadosť o NFP v rámci IROP a spustiť verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby.

Opatrenie č. 3.2 Revitalizácia obcí a zlepšenie dostupnosti a kvality zdravotníckych, sociálnych a vzdelávacích služieb

Výstupy (na úrovni aktivít):

Ukazovateľ	Počiatkové hodnoty	Stav po roku 2018
Počet nových miest v materských a základných školách	0	231/502 ⁷
Počet projektov výstavby alebo dobudovania kanalizácií	0	3
Počet nových zriadených škôl na Záhorí	0	0

Výsledky (na úrovni opatrení):

Klesajú počet nevyhovených žiadostí o umiestnenie dieťaťa do MŠ	5611	4677 (za rok 2016)
Podiel osôb, ktorým je poskytovaná sociálna služba na komunitnej úrovni na celkovom počte osôb, ktorým sa poskytujú sociálne služby	49%	N/A

Dopady (na úrovni priorít):

Miera urbanizácie Bratislavského kraja	81,30%	78,87%
--	--------	--------

Jedným z najväčších aktuálnych problémov obcí, ale aj miest a mestských častí je nedostatočná kapacita materských škôl. Jedným z riešení tohto problému je rozširovanie kapacít materských škôl prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020. **V rámci výzvy Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 - 2020 na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na rozširovanie kapacít materských škôl, ktorá bola vyhlásená 6.12.2016, bolo do konca roka 2019 bolo schválených 33 projektov, z toho boli schválené 4 projekty cirkevných materských škôl, 2 projekty súkromných materských škôl, 17 projektov podaných zo strany obcí a 10 projektov podaných zo strany mestských častí. Išlo o projekty obcí Rohožník, Závod, Gajary, Budmerice, Hrubý Šúr, Malé Leváre, Veľké Leváre, Jablonové, Bernolákovo, Senec, Ivanka pri Dunaji, Hamuliakovo, Chorvátsky Grob, Kráľová pri Senci, Malacky, Hrubá Borša a Plavecký Štvrtok a o projekty mestských častí Nové Mesto, Vajnory, Podunajské Biskupice, Dúbravka, Petržalka, Záhorská Bystrica, Jarovce, Čunovo a Rača. Celková výška oprávnených výdavkov spomínaných projektov na rozširovanie kapacít materských škôl dosiahla takmer 13,5 miliónov EUR. Ďalej v roku 2015 vyhlásilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dve výzvy na rozšírenie a udržanie kapacít materských škôl. V rámci týchto**

⁷ Prvý údaj – navýšenie počtu tried v materských školách v roku 2019 oproti roku 2014, druhý údaj - navýšenie počtu tried v základných školách v roku 2019 oproti roku 2014

výziev bolo z Bratislavského kraja úspešných 41 projektov v celkovej hodnote viac ako 5 200 000 EUR, pričom vzniklo 82 nových tried.

Tabuľka č.12: Prehľad podaných projektov v rámci IROP – materské školy

Rozširovanie kapacít materských škôl			
Názov projektu	Žiadateľ	Celkové náklady v €	Rok predloženia žiadosti
Rozšírenie materskej školy v Bernolákove	Obec Bernolákovo	629 800,00	2019
MŠ Vihorlatská	Mestská časť Bratislava- Nové Mesto	670 000,00	2019
Zvýšenie kapacity materskej školy Šumavská	Šťastná škôlka/HAPPY-TIME	321 198,66	2019
Zriadenie materskej školy LittleBIG	KIDS1st, s.r.o.	447 938,91	2019
Areál materskej školy Zvončeková	Mesto Stupava	616 400,00	2017
Nadstavba a modernizácia Materskej školy Kysucká Senec	Mesto Senec	927 500,00	2017
Rekonštrukcia MŠ Fedáková	mestská časť Bratislava-Dúbravka	616 400,00	2017
Rozšírenie materskej školy Chorvátsky Grob	Obec Chorvátsky Grob	717 824,14	2017
Zvyšovanie kapacít materskej školy Jablonové - rekonštrukcia a dostavba	Obec Jablonové	281 473,68	2017
Zvýšenie kapacity miest MŠ v Budmericiach	Obec Budmerice	294 469,90	2017
Rekonštrukcia a nadstavba M.Š. Hviezdoslavova Ivanka pri Dunaji	Obec Ivanka pri Dunaji	542 422,04	2017
Vytvorenie infraštruktúry pre materskú školu na Novohorskej ul. 1	Mestská časť Bratislava - Rača	602 997,55	2017
Prístavba a nadstavba objektu Základnej školy Kataríny Brúderovej a adaptácia priestorov pre potreby MŠ	Mestská časť Bratislava - Vajnory	589 016,60	2017
Rekonštrukcia budovy a areálu MŠ Komárovská	Mestská časť Bratislava - Podunajské Biskupice	375 200,00	2017
Rozšírenie kapacít materskej škôlky nadstavbou	Mestská časť Bratislava - Záhorská Bystrica	686 597,46	2017
Rekonštrukcia ZŠ Turnianska za účelom navýšenia kapacít MŠ	Mestská časť Bratislava-Petržalka	383 035,61	2017
Zvýšenie kapacity MŠ Gajary	Obec Gajary	473 800,00	2017
MŠ – prestavba a prístavba k ZŠ s MŠ Závod	Obec Závod	338 000,00	2017
Zvýšenie kapacity MŠ Rohožník	Obec Rohožník	514 900,00	2017
Zvýšenie kapacity a rekonštrukcia priestorov materskej školy v obci Plavecký Štvrtok	Obec Plavecký Štvrtok	242 850,81	2017

Rozšírenie kapacity a rekonštrukcia MŠ Hamuliakovo	Obec Hamuliakovo	609 000,00	2017
Zvýšenie kapacity Cirkevnej materskej školy Kráľovnej anjelov v Ivanke pri Dunaji	Kongregácia Dcér Božskej Lásky na Slovensku	227 500,00	2017
Cirkevná materská škôlka Rusovce	Rímskokatolícka cirkev Farnosť Bratislava - Rusovce	268 000,00	2017
Zmena užívania podkrovia na materskú škôlku	Obec Hrubý Šúr	175 077,69	2017
Novostavba MŠ Teplická	Mestská časť Bratislava- Nové Mesto	670 000,00	2017
Zvýšenie kapacity MŠ Veľké Leváre	Obec Veľké Leváre	334 500,00	2017
Rozšírenie kapacity a rekonštrukcia MŠ Jarovce	Bratislava - mestská časť Jarovce	384 898,37	2017
Materská škola – prístavba a zníženie energetickej náročnosti budovy	Obec Malé Leváre	204 500,00	2017
Výstavba materskej školy Bratislava - Čunovo	Mestská časť Bratislava - Čunovo	481 837,54	2017
MATERSKÁ ŠKOLA obec Bernolákovo	Obec Bernolákovo	670 000,00	2017
Materiálne zabezpečenie, rekonštrukcia a rozšírenie kapacít Súkromnej materskej školy FORESTA Kids	FORESTA Kids, s. r. o.	144 558,00	2018
MATERSKÁ ŠKOLA – OBORA	LS Company s. r. o.	217 750,00	2018
Zvýšenie kapacít Cirkevnej materskej školy Madony Žitného ostrova, Dunajská Lužná	Kongregácia sestier dominikánok bl. Imeldy	420 700,00	2019
Nadstavba materskej školy Kráľová pri Senci	Obec Kráľová pri Senci	216 841,13	2019
Malacky – MŠ Záhorácka	Mesto Malacky	134 000,00	2019
Rekonštrukcia budovy ZŠ Turnianska za účelom navýšenia kapacít MŠ	Mestská časť Bratislava-Petržalka	374 814,49	2019
Materská škola Nepoškvrneného srdca Panny Márie, Kláštorné nám. 1, Malacky org. zložka Spojenej školy sv. Františka Assiského Malacky	Rímskokatolícka cirkev, Bratislavská arcidiecéza	217 495,99	2019
Zvýšenie kapacity infraštruktúry materskej školy v obci Hrubá Borša	Obec Hrubá Borša	219 500,00	2019
Spolu:		16 242 798,57 €	

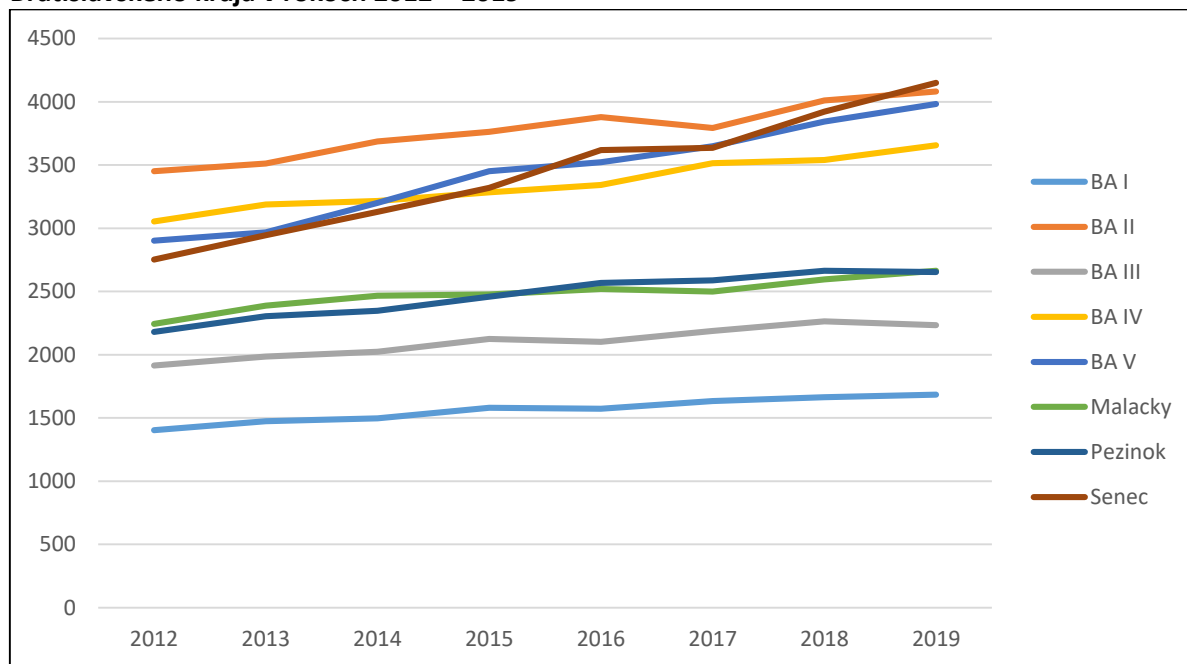
Zdroj: BSK

Bratislavský samosprávny kraj taktiež podporoval obnovu a rozvoj materských škôlok v rámci dotácií. Počas rokov 2013 až 2015 fungovala dotačná schéma **Naša škôlka**, náš kraj, v rámci ktorej bolo podporených dovedna 176 projektov v celkovej hodnote 853 000 EUR.

Spomínané dotačné schémy boli vytvorené na základe reálnej podpory miest a obcí, ktorá je vyjadrená počtom nevybavených žiadostí o umiestnenie dieťaťa do materskej školy. V roku 2014 bolo v Bratislavskom kraji spolu 5381 nevybavených žiadostí, pričom v materských školách bolo umiestnených 21 566 detí, takže nevybavené žiadosti tvorili štvrtinu z celkového počtu umiestnených

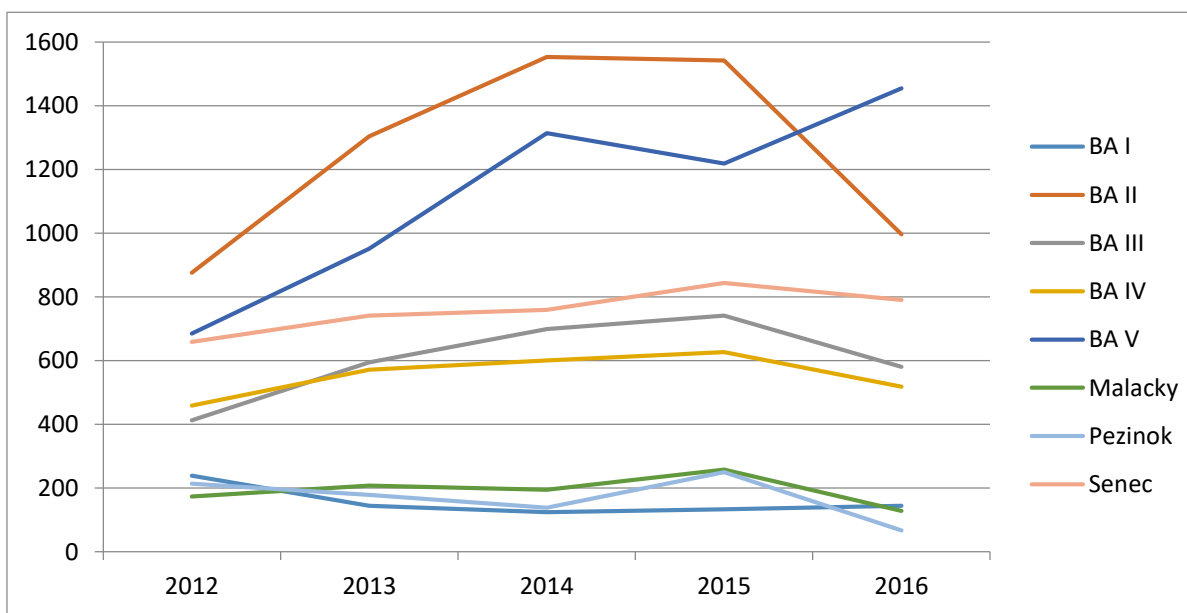
detí. V roku 2015 bol doposiaľ zaznamenaný najvyšší počet nevybavených žiadostí v rámci Bratislavského kraja, keď bola dosiahnutá hodnota 5611 prípadov. Na základe zverejnených štatistík môžeme ale pozitívne konštatovať úspešnosť dotačných schém, nakoľko v roku 2016 bolo evidovaných iba 4677 nevybavených žiadostí, pričom celkový počet detí umiestnených v materských školách predstavoval 23 127.

Graf č. 3: Vývoj počtu detí umiestnených v materských školách v jednotlivých okresoch Bratislavského kraja v rokoch 2012 – 2019

Zdroj: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Graf č. 4: Vývoj počtu nevybavených žiadostí umiestnenia dieťaťa do Materskej školy v jednotlivých okresoch v rokoch 2012 až 2016

Zdroj: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Projekty výstavby alebo dobudovania kanalizácií, prípadne čistiarní odpadových vôd predstavujú po finančnej stránke veľmi náročné projekty, ktorých realizácia bez externých zdrojov je pre obce takmer vylúčená. V rámci výzvy Operačného programu Kvalita životného prostredia zameranej na kanalizácie, ČOV a vodovody z dňa 03.07.2015 boli podporené tri projekty. Projekt Bratislavskej vodárenskej spoločnosti „ČOV Rohožník – rekonštrukcia a modernizácia“ sumou 2 411 191,72 EUR, projekt Združenia obcí Enviropark Pomoravie „Dobudovanie kanalizačnej siete v aglomerácii Veľké Leváre a rozšírenie ČOV Gajary“ sumou 15 357 640,84 EUR a projekt obce Lozorno „Rozšírenie kapacity ČOV Lozorno“ sumou 324 71412 EUR.

V rámci výzvy Operačného programu Kvalita životného prostredia zameranej na výstavbu a modernizáciu zberných dvorov boli do roku 2018 schválené žiadosti štyroch obcí. Jednalo sa o projekt Zefektívnenie triedeného zberu komunálneho odpadu v obci Jakubov, ktorý bol podporený sumou 303 355,05 EUR, projekt Gajary – zberný dvor odpadov, ktorý bol podporený sumou 288 193,51 EUR, projekt Zberný dvor – Záhorská Ves, podporený sumou 386 042,25 EUR a projekt Vybudovanie zberného dvora v obci Miloslavov, ktorý bol podporený sumou 839 867,36 EUR.

Dňa 26.05.2017 bola vyhlásená výzva Operačného programu Kvalita životného prostredia zameraná na podporu predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov v rámci ktorej boli v roku 2017 a 2018 schválené projekty 12 obcí, 3 mikroregiónov z Bratislavského kraja a 1 projekt spoločnosti OLO. Jedná sa o projekty obcí Dunajská Lužná, Vysoká pri Morave, Kráľová pri Senci, Jakubov, Gajary, Báhoň, Šenkvice, Častá, Rohožník, Slovenský Grob, miest Stupava a Svätý Jur a projekty mikroregiónov Enviropark Gajary, Združenie miest a obcí Malokarpatského regiónu a Mikroregión Červený kameň. V roku 2019 boli v rámci tejto výzvy schválené tri projekty obcí. Jednalo sa o projekty obcí Tomášov, Vištuk a Budmerice.

V rámci Bratislavského kraja bol za rok 2015 uvádzaný podiel osôb, ktorým je poskytovaná sociálna služba na komunitnej úrovni na celkovom počte osôb, ktorým sa poskytujú sociálne služby, na úrovni 49%. Vzhľadom na komplikovanosť zisťovania tohto ukazovateľa, ako aj z dôvodu nepresného nastavenia metodiky výpočtu tohto ukazovateľa prišiel návrh zo strany Odboru sociálnych vecí neuvádzať tento ukazovateľ a prepracovať metodiku výpočtu tohto ukazovateľa. Napriek nedostupným údajom ale môžeme konštatovať, že práve komunitné služby s využitím výhody znalosti prostredia majú vyšší potenciál mobilizovať miestne a regionálne technické i ľudské zdroje na kvalitné poskytovanie služieb.

OSÚRaRP pokračoval v realizácii dvoch projektov na deinštitucionalizáciu dvoch vybraných zariadení sociálnych služieb. Prvým je projekt „**Podpora deinštitucionalizácie zariadení sociálnych služieb v Bratislave – DSS a ZpS Rača**“, v rámci ktorej bude transformovaných 36 miest sociálnej služby na komunitnej úrovni. Projekt je financovaný v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu 2014-2020 v rozpočte BSK na roky 2019-2021, kde celkové oprávnené náklady predstavovali 2 550 343,39 EUR € financované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a spoluúčasť BSK je vo výške 5%. V roku 2017 bola podaná žiadosť o nenávratný finančný príspevok, pričom žiadosť bola schválená v roku 2018, kedy bola podpísaná aj zmluva o NFP. BSK zároveň požiadal o odklad začatia implementácie v dôsledku potreby opätovného vyhlásenia verejného obstarávania na zhotoviteľa. V priebehu roka 2019 prebiehala 2. ex ante kontrola verejného obstarávania na zhotoviteľa stavby zo strany riadiaceho orgánu. V rámci druhého projektu „**Podpora deinštitucionalizácie zariadení sociálnych služieb v okrese Pezinok – DSS a ZPB MEREMA**“, bude transformovaných 50 miest sociálnej služby na komunitnej úrovni v celkovej sume 3 913 708,04 EUR, opäť s 5 % spolufinancovaním. V rámci tohto projektu zasadnutie BSK zo dňa 26.06.2017 schválilo kúpu nehnuteľného majetku v obci Častá a Dubová. V novembri 2018 bola podaná žiadosť

o nenávratný finančný príspevok, ktorá bola schválená v júni 2019. V druhej polovici roka prebiehalo verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby.

Záver

Najväčšími výzvami pre budúce roky v oblasti rozvoja vidieka sa ukazujú 2 **oblasti: nastavenie efektívneho fungovania miestnych akčných skupín a podpora lokálnych produktov a budovanie lokálnych hospodárstiev.**

Opatrenie: Nastavenie efektívneho fungovania miestnych akčných skupín.

Popis: Miestne akčné skupiny (MAS) predstavujú unikátny systém riadenia rozvoja vidieckych oblastí, pričom efektívne spájajú zástupcov miestnej samosprávy, súkromného sektora a neziskového sektora. MAS-ky sú kľúčovým socio-ekonomickým partnerom pre BSK aj z dôvodu ich plánovanej účasti v pripravovanej Rade partnerstva, kde budú zastupovať priority svojho územia.

Súčasný stav: V rámci územia Bratislavského kraja získali štatút MAS 4 verejno-súkromné partnerstvá. Jedná sa o MAS Dolné Záhorie, Malokarpatský región, Podhoran a Malodunajsko. Vzhľadom na komplikovaný, a viackrát odložený proces výberu MAS sa prvé výzvy podarilo jednotlivým MAS vyhlásiť až v priebehu roka 2019, pričom žiaden projekt doposiaľ nebol realizovaný.

Plán: Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja sa bude aktívne zapájať do kreovania nového Programu rozvoja vidieka pre programové obdobie 2021 – 2027, pričom kľúčovou úlohou bude zefektívniť a zjednodušiť výber miestnych akčných skupín, ako aj zabezpečiť efektívnejšiu, jednoduchšiu a transparentnejšiu implementáciu celého nástroja LEADER v podmienkach Bratislavského kraja.

Opatrenie: Podpora lokálnych produktov a budovanie lokálnych hospodárstiev.

Popis: Kľúčom k rozvoju vidieka je podpora lokálnej ekonomiky najmä prostredníctvom podpory tradičných produktov typických pre dané územie. Okrem ekonomického prínosu prispieva tento prístup k zachovávaniu tradícií a zvyšuje atraktivitu regiónu aj z pohľadu cestovného ruchu.

Súčasný stav: Bratislavský samosprávny kraj v rokoch 2017 až 2019 podporil prostredníctvom Bratislavskej regionálnej dotačnej schémy 31 projektov samostatne hospodáriacich roľníkov v oblasti včelárstva, vinárstva, ovocinárstva a zeleninárstva. Jednalo sa o projekty zamerané na podporu spracovania a výroby vybraných poľnohospodárskych produktov.

Plán: Inštitút regionálnej politiky Bratislavského kraja v spolupráci s mestami, obcami, mestskými časťami, ako aj so socio-ekonomickými partnermi sa budú zameriavať na možnosti podpory fungovania lokálnych hospodárstiev, či už sa bude jednať o podporu lokálnych producentov a podnikateľov, podporu vzdelávacích, zdravotníckych, kultúrno-spoločenských a sociálnych inštitúcií, vzájomné prepájanie verejného a súkromného sektora v poskytovaní služieb obyvateľstvu s cieľom komplexného rozvoja daného mikroregiónu.